

TEKSTİL İŞVEREN

SEKTÖR DEĞERLENDİRMESİ

2024 nasıl geçti 2025'ten neler bekleniyor?

SEKTÖRÜN LİDERLERİ YORUMLADI:

- Mustafa Gültepe
- Ahmet Öksüz
- Mustafa Denizler
- Mustafa Paşahan
- Pınar Taşdelen Engin
- Adil Nalbant

IWTO İstanbul'daydı

2024 Yuvarlak Masa Toplantısı'ndan notlar

AB Gündemi

Yasaların uygulama zamanı

"Üretim Hattında Okul"

Tekstil eğitimi fabrikalara taşıyor

Teknik makale:

Termoelektrik kumaşlar

Bir markalaşma hikâyesi

iodes

Bu yıl nasıl gezelim?

2025 seyahat trendleri

Yeni yıla bakış

Değerli Okuyucumuz, 2024 yılını sektörümüz için çok da olumlu olmayan bir tablo ile tamamladık. Özellikle artan iş gücü maliyetleri ve rekabetçi olmaktan uzaklaşan döviz kuru sonucunda sektörümüzde konkordato, iflas, toplu işten çıkarma ve kapanma haberleri üst üste gelmeye başladı. Dış ticaret fazlamız hala 20 milyar doları geçmekle birlikte, 1.2 milyonları gören istihdamımız 2024 sonlarında uzun süreden sonra ilk kez 1 milyonun altına düştü.

Bu gelişmelerle ilgili değerlendirmeleri, sektörümüzün duayen isimlerinin görüşleriyle sizin için derledik. Sorunları birebir yaşayan sanayicilerimiz, tekstil ve hazır giyim endüstrimizi tekrar ayağa kaldırmak, dünyada söz sahibi olmaya devam etmek için çözüm önerilerini de paylaştılar. Dile getirdikleri ihtiyaçlar karşılanırsa, en azından 2025'in ikinci yarısından sonrası için umutlu olduklarını duymak mutluluk verici.

Sektörümüzün en kadim hammaddelerinden, fakat günümüzdeki kullanımı genel elyaflar içinde %1'e düşerek nadir malzeme haline gelen yünü ele almak üzere bu alandaki önde gelen isimleri İstanbul'da ağırladık. Uluslararası Yünlü Tekstiller Örgütü IWTO'nun 28-29 Kasım'daki toplantısında çiftlikten mağazaya yünlü tekstillerin tüm değer zincirinden isimler buluştu ve sektörün önemini konuştu. 60'tan fazlasının yabancı olduğu katılımcılar toplantı sonrası Osmanlı'dan günümüze saraylara ipek ve yün halı dokuyan Hereke'deki tarihi Dokuma Fabrikası'nı ziyaret etme şansı buldular. Toplantı notlarını bu sayfalarda bulabilirsiniz.

Dergimizin her sayısında sizlerle sektörümüzü ilgilendiren Avrupa Birliği düzenlemelerini paylaşıyoruz. Takip etmesinin olduğu kadar uygulanmasının da zor olduğunu bildiğimiz bu onlarca düzenlemede 2025 "Uygulama Yılı" olacak. En azından Avrupa Komisyonu yetkililerinden katıldığımız toplantılarda duyduğumuz bu. Tüm bu detaylar AB Gündemi bölümümüzde.

Sendika olarak ana çalışma alanımız olan iş gücü piyasasında, dijitalleşmede geldiğimiz üç noktaya rağmen, insanın ve insan emeğinin ne kadar değerli olduğunu her zaman dile getiriyoruz. İnsan gücünün kalitesini arttırmak için ise mesleki eğitimi her zaman gündemimizde tutuyoruz. Geçmişte meslek okullarımıza yaptığımız yatırımı, şimdi müfredata katkı vererek güçlendiriyoruz. Milli Eğitim Bakanlığı'nın yeni genelgesiyle fabrikalara taşınan sınıflardan bazıları üyelerimiz bünyesinde açıldı bile. Bu gelişmeyi ve okullarımızın başarılarını bu sayıda sizinle paylaştık.

Keyifli okumalar dileriz.

Av. Başar AY
Genel Sekreter

**Türkiye
Tekstil Sanayii İşverenleri
Sendikası**

Metrocity A Ofis Blok Büyükdere Cad. No: 171 K: 19 34330 1. Levent - İstanbul
Tel: (0212) 344 07 77 (Pbx) Fax: (0212) 344 07 66-67
www.tekstilisveren.org.tr info@tekstilisveren.org.tr

Tekstil İşveren Dergisi

Kasım 2024 - Ocak 2025 • Sayı: 461

Türkiye Tekstil Sanayii İşverenleri Sendikası Adına
İmtiyaz Sahibi
Ahmet Hamdi Topbaş

Sorumlu Yazı İşleri Müdürü
Av. Başar Ay

Yayın Kurulu
Av. Çiğdem Ayvazoğluyüksel, Av. Yaşar Mert Babayiğit,
Av. Buse Elmas, Tuba Kobaş Huvaj, Güray Kılınç, Alper Umut Tosun

İdari Merkezi
Türkiye Tekstil Sanayii İşverenleri Sendikası
Metrocity A Ofis Blok Büyükdere Cad. No: 171 K: 19 34330 1. Levent-İstanbul
Tel: (0212) 344 07 77 (Pbx),
Fax: (0212) 344 07 66-67,
www.tekstilisveren.org.tr

JODOMO

Yayına Hazırlayan
JODOMO Bilgi Teknolojileri ve Danışmanlık A.Ş.

Yayın Türü:
Yerel, Aylık, Süreli
ISSN: 1307-6566

Bu dergi, JODOMO Bilgi Teknolojileri ve Danışmanlık A.Ş. tarafından,
Türkiye Tekstil Sanayii İşverenleri Sendikası
için hazırlanmıştır. Para ile dağıtılıp, satılamaz. Dergide yayımlanan yazı, fotoğraf, harita,
illüstrasyon ve konuların her hakkı saklıdır. İzinsiz, kaynak gösterilerek dahi alıntı yapılamaz.
Dergide bulunan imzalı yazıların sorumluluğu yazarlara aittir

İşbu yayındaki bilgi ve veriler, genel bilgi edinilmesi amacıyla hazırlanmıştır. Bu yayında yer alan bilgilerin
doğruluğu konusunda gerekli özen gösterilmiş olmasına rağmen, bilgi ve verilerdeki olası hatalardan ya da alınacak
yatırım kararları ile bunların sonuçlarından TTSİS sorumlu değildir. Zira buradaki bilgiler yatırım amaçlı bir tavsiye
amacını taşımamaktadır. Makale yazarlarının ya da görüş alınan kişilerin beyanları ise şahsi niteliktedir.

06 Aklımızda Kalanlar

10 Dünyada Çalışma Hayatı

12 Sektörel değerlendirme

Tekstil sektörü 2024'ü nasıl geçirdi, 2025'te neler bekleniyor? Sektörün önde gelen isimleri, dergimiz için kapsamlı değerlendirmelerde bulundu.

26 Yün dünyası İstanbul'da buluştu

IWTO'nun Yuvarlak Masa Toplantısı geçtiğimiz Kasım'da, Sendikamız ev sahipliğinde İstanbul'da yapıldı. Toplantıya dair notlarımızı derledik.

34 AB Gündemi

Seçimlerle dolu bir yılı geride bırakan Avrupa Birliği yeniden şekillendi. Şimdi Yeşil Mutabakat kapsamında tasarlanan pek çok yasanın hayata geçirilme zamanı.

38 Teknik makale

Mxene tabanlı termoelektrik kumaşlar: Enerji üreten giyilebilir teknolojiler

42 Mesleki eğitim: "Üretim Hattında Okul"

Sendikamız ile Milli Eğitim Bakanlığı arasındaki işbirliği kapsamında, tekstil üreticisi firmaların içinde, Meslek Liselerinin Tekstil Teknolojisi ve Endüstriye Otomasyon alanlarında okuyan 11 ve 12'nci sınıf öğrencileri için sınıflar kuruluyor; eğitim fabrikalara taşınıyor.

46 Tasarım

Özgün desenleriyle ses getiren iodes markasının kurucusu İrem Özyurtçu ile markalaşma yolunda yaşadığı tecrübeler ışığında bir söyleşi yaptık.

52 Seyahat

Bu yıl nereye gitmeli, nasıl gezmeli? Tur operatörlerinin görüşleri ve turizm sektörünün öngöruları etrafında 2025 seyahat trendlerini öğrenmeye ne dersiniz?

58 Kültür-sanat ajandası

Şahane konserler, görülmeye değer sergiler bizi bekliyor. Sayfamızı incelemeden plan yapmayın.

60 İngilizce özetler

“Kamuda tasarruf ve kayıt dışıyla mücadelede daha güçlü adımlara ihtiyaç var”

Türk Sanayicileri ve İş İnsanları Derneği (TÜSİAD) Başkanı Orhan Turan, “2025 Yılında Türkiye Ekonomisi” başlıklı konferansta yaptığı konuşmada, kamuda tasarrufa dikkat çekti. Ciddi bir kamu harcama reformu çerçevesinde üç başlıkta hızlı ve sistematik adım atılmasına ihtiyaç duyulduğuna belirten Turan, söz konusu adımları, “Ekonominin etkin işleyişine katkısı olmayan kamu harcama kalemlerinde ciddi tasarrufa gidilmesi; ekonominin etkin işleyişine destek verecek olan eğitim, teknoloji, üretimin yeniden yapılandırılması gibi alanlarda kamu kaynaklarının artırılması; sosyal devlet sorumluluğunun doğrudan, açık ve şeffaf uygulanan bir sosyal politika ile yerine getirilmesi” olarak sıraladı.

İTO'dan yapay zeka çağrısı

İstanbul Ticaret Odası (İTO) Başkanı Şekib Avdagiç, “2025'in yapay zekâda yardımcı pilotlardan bağımsız kararlar alabilen otonom alıcılara geçiş yılı” olarak görüldüğünü söyledi. Yazılı bir açıklama yapan Avdagiç, 2025'in, yaklaşık iki yıl önce ChatGPT ile başlayan yapay zekâ teknolojisinde “dönüm noktası” olarak adlandırıldığını söyledi. İTO Başkanı “Yapay zekâ, iş yapış şekillerimizi yeniden tanımlıyor, ülke ekonomilerini şekillendiriyor. Türk şirketlerinin özellikle sektörlere adaptasyon tarafında ChatGPT, Anthropic gibi örneklerden yola çıkarak adlarından söz ettirmesi, kalkınma sürecimizi yeni bir noktaya taşıyacaktır. 2025'i, Türkiye'de de yapay zekâyı moda sözcük olmaktan çıkarıp dünya ile birlikte bu teknolojiyi endüstriyel uygulamalara dönüştürme yılı yapmalıyız” dedi.

Yeşil Dönüşüm için “Başucu Rehberi”

Türkiye dijital ve yeşil dönüşüme odaklanırken, Sanayi ve Teknoloji ile Ticaret Bakanlığı KOBİ'ler ve ihracatçılara yönelik rehber niteliğinde “yeşil dönüşüm broşürü” hazırladı. Bu çalışmayla işletmelerin yeşil dönüşüm süreçlerine hızlı uyum sağlamaları ve Avrupa Birliği uygulamalarından zarar görmemeleri hedefleniyor. İhracatçı birliklerine de gönderilen broşürde, sürece ilişkin 15 soruya kapsamlı yanıtlar veriliyor. Broşürde KOBİ ve ihracatçıların Avrupa Yeşil Mutabakatı (AYM) kapsamında izlemeleri gereken rota anlatılırken, sanayiden finansmana, enerjiden ulaştırmaya kadar birçok alanda yapılan düzenlemelere işaret ediliyor ve devreye alınacak uygulamalar konusunda uyarılarda bulunuluyor.

Türk tekstil sektörü küresel ölçekte rakiplerine fark attı

Türkiye İhracatçıları Meclisi (TİM) verilerine göre tekstil ve hammaddeleri sektörü 2024 yılında 207 ülke ve serbest bölgeye ürün sattı; sektör ihracatçıları, 2 milyon 449 bin 416 ton ürün karşılığında 9 milyar 495 milyon 379 bin dolar gelir elde etti. En çok gelir 5 milyar 938 milyon 429 bin dolarla kumaştan kazanılırken, kumaşları 2 milyar 382 milyon 728 bin dolarla pamuk, 1 milyar 174 milyon 222 bin dolarla elyaf izledi. Miktarla yüzde 12, değer bazında ise yüzde 5 ile en çok artış iplikte görüldü. İplik kalemleri içerisinde ise en fazla tercih edilen ürün 677 milyon 44 bin dolarla miktarda geçen yılın aynı dönemine göre yüzde 36'lık artış gösteren pamuk ipliği oldu. En fazla dış satımı 3 milyar 584 milyon 826 bin dolarla Avrupa Birliği ülkelerine yapılırken, sektör ihracatında ilk sıradaki ülke 739 milyon 585 bin dolarla İtalya oldu. İtalya'yı 533 milyon 689 bin dolarla İngiltere ve 473 milyon 370 bin dolarla İspanya izledi. TİM Tekstil ve Hammaddeleri Sektör Kurulu Başkanı Ahmet Fikret Kileci söz konusu başarıyı sürdürülebilir kılmak ve pazardaki payı kaybetmemek adına sektördeki yeşil ve dijital dönüşüm süreçlerinin hızlandırılmasının büyük önem taşıdığını söyledi.

Türkiye ekonomisinin bu yıl yüzde 2.6 büyümesi bekleniyor

Dünya Bankası “Küresel Ekonomik Beklentiler Raporu”nun Ocak 2025 sayısını yayımladı. Raporla, enflasyonun hedeflere yaklaşması ve parasal genişlemenin hem gelişmiş hem de gelişmekte olan ekonomilerde faaliyeti desteklemesiyle küresel büyümenin istikrar kazandığı belirtildi. Bankanın raporunda, enflasyon ve faiz oranlarının kademeli olarak düşmesiyle küresel ekonomik büyümenin 2025 ve 2026'da geçen yıl olduğu gibi yüzde 2.7 olarak beklendiği aktarılırken, Türkiye ekonomisine ilişkin büyüme tahminleri aşağı yönlü revize edildi. Türkiye ekonomisindeki büyüme tahmini bu yıl için yüzde 2.6 ve gelecek yıl içinse yüzde 3.8 olarak yayımlandı. Dünya Bankası, Haziran 2024'teki tahminlerinde Türkiye ekonomisinin 2025'te yüzde 3.6 ve 2026'da yüzde 4.3 büyüyeceğini öngörmüştü.

Türkiye, yenilenebilir enerji kurulu gücünde hedef büyültüyor

Enerji ve Tabii Kaynaklar Bakanı Alparslan Bayraktar Türkiye'nin yenilenebilir enerji kurulu gücünde Avrupa'da ilk 5'te, dünyada ise 11'inci sırada yer aldığını, bu yılki hedefin Avrupa'da ilk 3, dünyada da ilk 9 ülke arasına girmek olduğunu söyledi. İzmir'de bir Entegre Güneş Paneli ve Hücre Üretim Tesisi açılışına katılan Bakan Bayraktar, rüzgar ve güneş izin süreçlerinde yapılması düşünülen değişikliklerle ilgili hazırlıkların da tamamlandığını, 48 ayı bulan izin süreçlerinin 18 aya indirilmesiyle ilgili teklifi Meclis gündemine getirmeyi hedeflediklerini belirtti.

Atık stratejisi güncellendi

Ticaret Bakanlığı koordinasyonunda yürütülen ve “Türkiye Yeşil Mutabakat Eylem Planı” kapsamında çok sayıda bakanlık ve kuruluşun katkısıyla Çevre, Şehircilik ve İklim Değişikliği Bakanlığı öncülüğünde “Ulusal Döngüsel Ekonomi Eylem Planı” hazırlandı. Plan kapsamında kaynak kullanımı yoğun, çevresel etkileri fazla olan elektronik, bilgi ve iletişim teknolojileri, batarya ve araçlar, ambalaj, plastik, tekstil, inşaat ve bina, gıda ve biyokütle sektörlerinde eko-tasarım teşvik edilecek; kamu alım kriterleri değişecek, daha döngüsel ürünler için çevreye duyarlı tasarımlar geliştirilecek. Bu alandaki bir yenilik de dijital pasaport uygulaması olacak. Odaklanılacak konulardan biri de atık getirme merkezleri olacak. Böylece, telefondan bilgisayara kadar teknolojik ürünlerin hızlı çöp olmasının önüne geçilecek.

Kurumlar çalışanına yatırım yapmayı planlıyor

Dünya Ekonomik Forumu'nun küresel işgücünün ve iş dünyasının karşı karşıya olduğu dönüşümleri ele alan “2025 İşlerin Geleceği” raporuna göre işgücü piyasasında temel becerilerdeki değişim beklentisi küresel ortalamada yüzde 39 iken Türkiye'de bu oran yüzde 44 seviyesinde. Halen işverenlerin yüzde 48'i çalışanlarına yeniden beceri kazandırma ve eğitim fonları sağlamayı planlıyor. Bu rakamlar da Türkiye'deki gelişim ihtiyacının daha yüksek olduğunu ve her iki kurumdan birinin çalışanların gelişimine yatırım yapmayı planladığını gösteriyor.

Lenzing, Mumbai'de sürdürülebilir elyaf çözümlerini tanıttı

Lenzing, 2030 yılına kadar sera gazı emisyonlarını %50 azaltmayı ve 2050 yılına kadar karbon-nötr olmayı hedefleyen sürdürülebilirlik stratejisi kapsamında, Mumbai'de karbon-nötr TENCEL™ elyafları ve LENZING™ ECOVERO™ serilerini tanıttı. Biyolojik olarak parçalanabilir bu elyaflar, kapalı döngü üretim süreçleriyle hem atık miktarını azalttığı hem de kaynak tüketimini düşürerek çevresel etkileri en aza indirdiği iddia edildi. Etkinlikte Lenzing, moda ve tekstil sektörünün sürdürülebilirlik hedeflerine ulaşması için teknoloji odaklı işbirliklerinin ve çevresel sorumluluğun önemine dikkat çekti. Şirket, net sıfır karbon emisyonu hedefi doğrultusunda kararlılıkla çalışmalarını sürdürdüğünü bildirdi.

Geride dönüştürülmüş karbon elyaf bantlar görücüye çıktı

Denkendorf Tekstil ve Elyaf Araştırma Enstitüsü (DITF), otomotiv ve havacılık gibi sektörlerde kullanılmak üzere geri dönüştürülmüş karbon elyaflardan üretilen yeni bantları geliştirdi. "Infinity" projesi kapsamında geliştirilen bu bantlar, bakır elyaf ürünlerinin mekanik özelliklerinin %88'ine ulaşarak yüksek performanslı uygulamalara uygun bir alternatif sunuyor. Araştırmalar, bu teknolojiyle karbon ayak izinin %66'ya kadar azaltılabileceğini ortaya koyuyor.

BYD, Ford ve Honda'yı geride bırakmaya hazırlanıyor

BYD, 2024 yılında elektrikli araç (EV) pazarında önemli bir ivme kazanarak Ford ve Honda gibi büyük rakiplerini geride bırakmaya hazırlanıyor. Çin merkezli şirket, uygun fiyatlı elektrikli araç modelleri ve genişleyen üretim kapasitesiyle küresel pazarda hızla büyüyor. Özellikle Asya ve Avrupa'daki talep artışı, BYD'nin pazar payını genişletmesine katkı sağladı. Şirket, ileri teknoloji bataryaları ve sürdürülebilir üretim süreçleriyle rakiplerinden ayrışıyor.

İsviçre'de yeni bir tekstil geri dönüşüm sistemi tanıtılacak

Tekstil ve hazır giyim sektöründen yedi şirket (Calida, Mammüt, Odlo, PKZ, Radys, Switcher ve Workfashion), İsviçre'de Fabric Loop adlı bir dernek kurdu. Bu dernek, geri dönüşüm süreçlerini hızlandırarak sektörde dögüsel ekonomiyi canlandırmayı hedefliyor. Ulusal düzeyde bir geri dönüşüm sistemi oluşturmayı amaçlayan girişim, atıkların azaltılması ve kaynakların daha verimli kullanılması için kapsamlı bir altyapı geliştirmeyi planlıyor. Proje; eski kıyafetlerin toplanması, ayrıştırılması ve yeniden kullanılabilir materyallerin üretim sürecine dahil edilmesini hedefliyor. Bu yenilikçi adım, İsviçre'nin hazır giyim sektöründeki atıklarının etkisini önemli ölçüde azaltabilir.

Hyosung, ISPO Munich'te yeni elyaf çözümlerini sergiledi

Hyosung, Almanya'daki ISPO Munich 2024 Fuarı'nda Creora® Performance ve Regen markalı elyaflarını tanıttı. Creora® Performance, spor giyim ve aktif giysi tasarımlarına yönelik yüksek esneklik ve dayanıklılık sunarken, Regen geri dönüştürülmüş malzemelerden üretilmiş, çevresel etkileri azaltmayı hedefleyen bir elyaf serisi olarak dikkat çekti. Hyosung, spor ve dış mekan tekstilleri için sürdürülebilir çözümleri desteklemeyi amaçlıyor.

Akdeniz pamuk sektörü İzmir'de bir araya geldi

İzmir'de düzenlenen 7. Akdeniz Pamuk Yolu Konferansı, bölgedeki pamuk üretimi ve ticaretinin geleceğini ele almak üzere bir araya geldi. Etkinlikte, sürdürülebilir üretim uygulamaları, pamukta kalite standartlarının yükseltilmesi ve uluslararası pazarlarda rekabet gücünün artırılması gibi konular gündeme taşındı. Ayrıca, Akdeniz bölgesindeki pamuk üreticilerinin iklim değişikliği ve ekonomik zorluklara karşı ortak çözümler geliştirme gerekliliği vurgulandı. Katılımcılar, Türkiye'nin dünya pamuk üretimindeki stratejik rolüne dikkat çekerek, özellikle çevre dostu üretim yöntemleri ve dijitalleşme konularındaki gelişmelerin önemini tartıştı.

L'Oréal Tedarik Zinciri Dekarbonizasyon Fonu kuruyor

L'Oréal Grubu, tedarik zincirindeki karbon emisyonlarını azaltmak için "Solstice" adını verdiği bir dekarbonizasyon fonu başlattı. Bu girişim, şirketin tedarikçilerinin sürdürülebilir enerjiye geçişini hızlandırmayı hedefliyor. Fon, güneş enerjisi ve diğer yenilenebilir enerji projelerini destekleyerek Scope 3 emisyonlarını azaltmayı hedefleyen çalışmalara önemli bir katkı sağlayacak. L'Oréal, 2030 yılına kadar tüm tedarik zincirinde karbon nötr olmayı amaçlıyor.

Çin'in lojistik iş hacmi yılın zirvesinde

Kasım 2024'te Çin'in lojistik iş hacmi, talep artışlarına paralel olarak 52.8 puanla yılın en yüksek seviyesine ulaştı. Çin Lojistik ve Satın Alma Federasyonu'na (CFLP) göre, bu oran bir önceki aya kıyasla 0,2 puanlık bir artış gösterdi. İş hacmi endeksi posta tebliğat hizmetlerinde %70,6 ile en yüksek seviyeyi görürken, hava taşımacılığı %56,2 ve demiryolu taşımacılığı %55,8 olarak kaydedildi. Bölgesel performansta ise merkezi bölge %53,7 ile ülke ortalamasının üzerine çıktı. Ayrıca, bu yıl toplam sosyal lojistik hacminin yaklaşık 360 trilyon yuan (50,7 trilyon dolar) seviyesinde olması bekleniyor. Çin hükümeti, lojistik altyapısını modernize etmeyi ve dijital tedarik zinciri hizmet platformları oluşturarak e-ticaret gibi yeni iş modellerini desteklemeyi amaçlıyor.

Zambiya'da enerji sektörü için yeşil dönüşüm ve yeni iş alanları

Zambiya'da enerji sektöründe yeşil inovasyon ve istihdam yaratmayı hedefleyen beceri geliştirme stratejisi, hükümet, özel sektör ve işçi temsilcilerinin işbirliğiyle şekilleniyor. Avrupa Birliği (AB) tarafından finanse edilen Uluslararası Çalışma Örgütü'nün (ILO) İstihdam Edilebilirliği Artırmaya Yönelik Beceri Geliştirme Programı kapsamında Kitwe'de düzenlenen üç günlük çalıştay, enerji

sektörüne yönelik beceri stratejisinin geliştirilmesi için temel bir platform sağlarken, gençler için sürdürülebilir iş fırsatlarının kapılarını aralamayı amaçlıyor. Teknoloji ve Bilim Bakanlığı Müsteşarı

Habeenzu, enerji sektöründe kapsamlı bir beceri stratejisinin ekonomik çeşitliliği hızlandıracağını, yeşil enerji yeniliklerini teşvik edeceğini ve istihdam yaratacağını vurguladı. Ayrıca ülkenin hidroelektrik enerjiye bağımlılığının ve daha çevreci enerji kaynaklarının sınırlı kullanımının enerji krizlerine neden olduğunu belirtti.

IKEA 7 bin 500 kişiyi işten çıkarmayı planlıyor

Dünya genelinde IKEA mağazalarını işleten Ingka Group, küresel iş gücünün %5'ini oluşturan 7 bin 500 kişiyi işten çıkaracağını açıkladı. İşten çıkarmaların büyük bölümü yönetim ve destek birimlerini etkileyecek. Ingka Group CEO'su Jesper Brodin, "Perakende sektörü daha önce hiç görmediğimiz bir hızla dönüşüyor. Bu nedenle, müşterilerimizin değişen ihtiyaçlarına daha iyi yanıt verebilmek için iş modelimizi yeniliyor ve yatırımlar yapıyoruz" dedi. Öte yandan, işten çıkarmalarla birlikte IKEA, 30 yeni küçük mağaza açarak 11 bin 500 yeni iş imkânı yaratmayı planlıyor. Küçük mağaza konsepti, şehir merkezlerindeki müşterilere daha yakın olmayı amaçlıyor. IKEA Türkiye'den yapılan açıklamada ise, işten çıkarma planı kapsamında Türkiye'nin yer almadığını belirtti.

Peru'da İş Sağlığı ve Güvenliği Projesi başlatıldı

Uluslararası Çalışma Örgütü (ILO) ve Kanada Hükümeti, Peru'da tarım sektöründe iş sağlığı ve güvenliğini geliştirmek için bir projeyi hayata geçirdi. Kanada İstihdam ve Sosyal Kalkınma Bakanlığı

tarafından finanse edilen proje, Peru'nun ekonomik kalkınmasında kritik öneme sahip tarım sektöründe güvenli çalışma koşullarını teşvik etmeyi hedefliyor. Özellikle yaban mersini ve üzüm üretim zincirlerine odaklanan girişim, La Libertad bölgesinde iş sağlığı ve güvenliği yönetim sistemlerini güçlendirmeyi amaçlıyor. Kanada'nın Peru Büyükelçisi Louis Marcotte, projeyi "işçi haklarını ön planda tutan ticaret anlaşmalarının önemine bir örnek" olarak tanımlarken, Peru Çalışma Bakanı Daniel Maurate Romero, projenin tarım sektöründe kayıt dışılıkla mücadelede önemli bir adım olduğunu vurguladı.

Volkswagen işçileri Almanya'da greve başladı

Volkswagen işçileri, Avrupa'daki durgun otomobil pazarına karşı şirketin maaş kesintileri ve fabrika kapatma planlarını protesto etmek için Almanya genelinde grev başlattı. Elektrikli araçlara olan düşük talep ve Çin'den gelen rekabet nedeniyle Avrupa otomotiv sektörü krize karşı karşıya. Şirketin tarihinde ilk kez Almanya'daki fabrikalarını kapatma planını değerlendirmesi, Wolfsburg dahil dokuz fabrikada iki saatlik uyarı grevlerini tetikledi. Volkswagen, Almanya'daki 120 bin çalışanına yüzde 10 maaş kesintisi ve üç fabrikanın kapatılmasını önerdi. Ancak sendika temsilcileri ve çalışanlar, bu önerilere şiddetle karşı çıkıyor. İşçi sendikası IG Metall temsilcisi Thorsten Groger, "Volkswagen'in bu grevleri görmezden gelmesi mümkün değil" diyerek kararlılıklarını ifade etti. Şirket, azalan Avrupa talebi ve yükselen maliyetler nedeniyle maliyetlerini düşürmek zorunda olduğunu savunurken, çalışan temsilcileri yönetimin yanlış stratejilerinin sorumluluğunu işçilere yüklememesi gerektiğini belirtti.

Euro bölgesi işsizlik oranı %6.3'e geriledi

Eurostat'ın son yayımladığı güncel raporuna göre, Euro bölgesinde işsizlik oranı Ekim 2024'te %6.3 seviyesine geriledi. Geçen yılın aynı döneminde %6.6 olan işsizlik oranındaki düşüş, Avrupa ekonomisindeki yavaş toparlanmanın bir göstergesi olarak değerlendirildi. Avrupa Birliği (AB) genelinde ise işsizlik oranı %5.9 olarak kayıtlara geçti. AB genelinde toplam 12.97 milyon kişi işsiz durumda. Bu rakamın 10.84 milyonu Euro bölgesinde bulunuyor. Son bir ayda işsiz sayısında AB genelinde 70 bin, Euro bölgesinde ise 3 bin kişilik bir azalma yaşandı. Genç işsizlik oranları endişe verici seviyesini koruyor. AB genelinde bu oran %15.2 iken, Euro bölgesinde %15 olarak tespit edildi. AB'de 2.99 milyon, Euro bölgesinde ise 2.42 milyon genç iş arayışında. Cinsiyete göre işsizlik oranları incelendiğinde, AB'de kadınların işsizlik oranı %6.1, erkeklerinki ise %5.7 olarak ölçüldü. Euro bölgesinde ise kadınlarda bu oran %6.5, erkeklerde %6.1. Ekonomistler, verilerin ılımlı bir toparlanmaya işaret ettiğini ancak genç işsizliğin halen kritik boyutta olduğunu vurguladı.

Endüstriyel güvenlikte uluslararası anlaşma

Cenevre'de düzenlenen Sınır Ötesi Endüstriyel Kazaların Etkileri Hakkında UNECE Sözleşmesi 13. Taraflar Konferansı'nda (TEIA COP13) önemli bir anlaşmaya imza atıldı. Anlaşma, tehlikeli maddelerin güvenli yönetimini güçlendirmeyi ve enerji dönüşümü sürecinde sanayi güvenliğini artırmayı hedefliyor. Avrupa Birliği'nin de öncülük ettiği anlaşma, karbon azaltımı ve iklim değişikliğiyle mücadelede yönelik yeni teknolojilerle ortaya çıkan riskleri ele almayı içeriyor. Katılımcıların, doğal tehlikelerden kaynaklanabilecek sanayi kazalarını yönetme rehberliği ve risk değerlendirme yöntemleri üzerine bir yol haritası çizdiği çalışmaya Avrupa Birliği, sıfır kirlilik hedefiyle destek veriyor. TEIA Programı'na katkıda bulunan AB, 2025 yılı için karbon azaltımı ve enerji kaynaklarındaki değişimle bağlantılı yeni çevresel ve endüstriyel riskleri ele alacak bir proje planı da hazırlıyor. Konferansta alınan kararların, sanayi kazalarının sayısını ve etkisini azaltmada öncü bir rol oynaması bekleniyor.

Fas tekstil sektöründe iş güvenliği gündemde

Fas tekstil ve hazır giyim sektöründe son haftalarda yaşanan ölümcül iş kazaları, sektörün zorlu çalışma koşullarını ve iş güvenliği eksikliklerini yeniden gündeme taşıdı. Fez, Kazablanka ve Tanca'da güvenlik standartlarına uyulmadan kullanılan gazlı kazanlar nedeniyle çıkan yangınlarda bir işçi hayatını kaybederken, birçok işçi ağır yanıklarla hastaneye kaldırıldı. IndustriALL Küresel Sendika ve Fas'taki bağlı sendikası SNTHC-CDT, bu tehlikeli koşullara karşı harekete geçti. 15 Kasım'da sendika, sektörde sağlık ve güvenliği iyileştirmek için tüm paydaşların katılacağı bir ulusal tartışma başlatılması çağrısında bulundu. Bu çabalar sonucunda, 29 Kasım'da Rabat'ta Çalışma Bakanlığı ile bir toplantı gerçekleştirildi. Toplantıya katılan SNTHC-CDT Genel Sekreteri Ahmed Hassoun, bakanlığın, uluslararası ACCORD anlaşmasının Fas'ta uygulanabilirliğini değerlendirmek üzere IndustriALL ve diğer taraflarla bir görüşme organize etmeyi taahhüt ettiğini belirtti. Sendika ayrıca, yer altı tesislerindeki insanlık dışı çalışma koşullarına dikkat çekerek, bu uygulamaların durdurulmasını talep etti. Bakanlık ve sendikaların iş birliğiyle sektörde iş güvenliği mekanizmalarının güçlendirilmesi ve sorumlulukların artırılması için umutlar sürüyor.

Küresel ücret eşitsizliği azalıyor; ancak sorun devam ediyor

Uluslararası Çalışma Örgütü'nün (ILO) yayımladığı 2024-2025 Küresel Ücret Raporu, 21'inci yüzyılın başından bu yana ülkelerin üçte ikisinde ücret eşitsizliğinin azaldığını ortaya koydu. Ancak, dünya genelinde ciddi ücret farklılıkları hâlâ varlığını sürdürüyor. Rapora göre, düşük geliri ülkelerde ücret eşitsizliği yıllık ortalama %3.2 ile %9.6 oranında azalırken, bu oran yüksek geliri ülkelerde %0.3 ile %0.7 arasında kaldı. Genel olarak, yüksek ücretli çalışanlar arasındaki eşitsizlik daha hızlı azaldı. Kadınların ve kayıt dışı çalışanların düşük ücret riskiyle daha fazla karşı karşıya olduğuna da raporda yer verildi. 2023 yılında küresel reel ücretler %1.8 oranında artarken, 2024 için bu artışın %2.7'ye ulaşması bekleniyor. Gelişmiş ekonomilerde reel ücretler gerilerken, Asya-Pasifik ve Orta Asya gibi bölgelerde artış daha belirgin.

TÜRK TEKSTİL SEKTÖRÜ 2024'Ü NASIL GEÇİRDİ, 2025'E NASIL BAKIYOR?

Türk tekstil sektörü zor bir yılı daha geride bıraktı. Ancak uluslararası arenadaki yerini fuarlar, yeni anlaşmalar, teknolojik atılımlarla da korumaya çalıştı. Sadece Türkiye'de değil, dünya pazarında da yaşanan ekonomik sorunlar durgunluğa neden olsa da sektör temsilcileri 2025'ten umutlu.

YASEMİN BOZKURT

Türkiye'nin lokomotif alanlarından tekstil sektöründe 2024 zorlu geçti. Enerji maliyetlerindeki artış, hammadde fiyatlarındaki dalgalanmalar, lojistik sorunlar, tedarik zincirindeki aksaklıklar, rekabetçilikteki yarış, ekonomide küresel zayıflama gibi nedenler, mücadeleyi de beraberinde getirdi.

2025'ten neler bekleniyor?
Sektör, türlü zorlukların yaşandığı

bir yılın ardından 2025 için umudunu güçlü tutuyor. Yenilenebilir enerji kaynaklarına geçişin ve enerji verimliliği projelerinin yeni yılda sektörü rahatlatacağı tahmin ediliyor. 2025 için öngörülerini paylaşan sektör temsilcileri, yılın ikinci yarısından umutlu olduklarını söylüyor. 2024 nasıl geçti, 2025 ile ilgili beklentiler neler? Sektörün önemli isimleri dergimiz için bu süreçleri değerlendirdi.

MUSTAFA GÜLTEPE / TİM BAŞKANI

Küresel talebin yavaş seyretmesi ihracatımıza olumsuz yansıdı

Türkiye İhracatçılar Meclisi (TİM) Başkanı Mustafa Gültepe firmaların çarkı döndürmek, müşteri kaybetmemek için maliyetine, hatta zararına sipariş almak zorunda kaldığını belirtirken, yüksek üretim maliyetleri yüzünden rekabetçiliğin de kaybedildiğini söylüyor.

“Ülkemizi kalkındırmanın, milletimizin refahını artırmanın yolu, kaynaklarımızı en etkili şekilde kullanmaktan, ürettiğimize değer katmaktan ve daha çok ihracat yapmaktan geçiyor. Bu

nedenle bir konunun altını çizmek istiyorum: Üretim ve ihracat Türkiye ekonomisi için lokomotif rolü oynuyor. Türkiye İhracatçılar Meclisi olarak ilk günden itibaren bu bilinçle çalışıyor, ülkemize daha fazla döviz kazandırmak için tüm

imkânlarımızı seferber ediyoruz. Ancak küresel pazarlarda talebin yavaş seyretmesi ve yurt içinde girdi maliyetleriyle kur arasındaki makasın açılması nedeniyle 2024 rekabetçiliğimizin zayıfladığı bir yıl oldu. Tüm olumsuzluklara rağmen

“Geçen yıl 106 milyar dolar olan hizmet ihracatımızı yıl sonunda 115 milyar doların üzerine taşıyarak rekor tazeleyeceğiz.”

2024’ün 11 ayını 238.5 milyar dolarlık ihracatla tamamladık. Geçen yılın aynı dönemine göre yüzde 2.5 artıdayız. Yıl sonunda 260 milyar doların üzerinde mal ihracatıyla tüm zamanların en yüksek değerine ulaşmış olacağız. Hizmet ihracatçılarımız 2024’te de çok başarılı bir performans sergiliyor. Geçen yıl 106 milyar dolar olan hizmet ihracatımızı yıl sonunda inşallah 115 milyar doların üzerine taşıyarak rekor tazeleyeceğiz. Evet, küresel pazarlarda talebin yavaş seyretmesi mal ihracatımıza olumsuz yansıdı. Ancak asıl sorun rekabetçiliğimizi kaybetmemizden kaynaklandı. Çünkü Türkiye’de üretim maliyetleri çok yüksek. Dolar bazında Asya’daki rakiplerimizden yüzde 40-50, Avrupa’daki bazı ülkelerden yüzde 15-20 daha

TİM Başkanı Mustafa Gültepe

pahalıdır. Birçok sektörde fiyat tutturamadığımız için günden güne rekabetçiliğimizi kaybediyoruz. Firmalarımız, çarkı döndürmek, müşteri kaybetmemek için maliyetine, hatta zararına sipariş almak zorunda kalıyor. Elbette bu sürdürülebilir bir durum değil. Girdi maliyetleri ve kur arasındaki dengesizlik devam ettikçe oyundan düşüyoruz. Özellikle emek yoğun sektörlerimizde rekabet gücümüzün zayıflamasına rağmen biz elimiz kolumuz bağlı oturmadık. Süreci en az hasarla atlatabilmek ve pazar çeşitliliğimizi artırmak için ihracatçı birliklerimizle yoğun bir heyet programı yürüttük. Bu yılı toplamda 132 ticaret ve 16 alım heyeti ve yaklaşık 390 fuar katılımıyla tamamlayacağız. Farklı coğrafyalarda yeni hedeflere ulaşmak, önümüzdeki dönemde yine önceliklerimizden olacak. İhracatçı için kısa vadede girdi maliyetleriyle döviz kurunu dengelemenin dışında bir çözüm yolu görünmüyor. Biz 2025’le birlikte bu sorunların aşılacağını umut ediyoruz. Hızımızı kesen engeller kaldırılırsa 2025’te 280 milyar dolarlık hedefe emin adımlarla koşabiliriz. 2028’de ise 375 milyar dolarlık mal ve 200 milyar dolarlık hizmet ihracatı hedefimiz var. Bu hedeflere ulaşabilmemiz için ihracatımızı her yıl çift haneli büyütebilmeliyiz. İhracatta orta ve uzun vadeli hedeflerimiz için yatırım yapmamız gerekiyor. Dolayısıyla firmalarımızın uygun koşullarda krediye erişimi büyük önem arz ediyor. Bu konuda stratejik bir adım atıp Türk Ticaret Bankası’nı İhracatı Geliştirme (İGE) A.Ş. aracılığıyla ihracat

ailemize kazandırmıştık. Yeniden yapılandırma çalışmalarında sona geldiğimiz bankamız çok yakında faaliyetlerine başlayacak.”

“Kadın girişimcilerin sayısı artmalı”

İhracatta kadın girişimcilerin sayısını artırmayı çok önemsediklerini belirten Mustafa Gültepe, konuya şöyle açıklık getirdi: “Kadın girişimcilerin rekabetçiliğini güçlendirmek ve ihracat ailesine yeni firmalar katmak için TİM WINGS Projesi’ni başlattık. TİM WINGS çatısı altında; Türk Eximbank, İhracatı Geliştirme İGE A.Ş.

“İhracatçı için kısa vadede girdi maliyetleriyle döviz kurunu dengelemenin dışında bir çözüm yolu görünmüyor.”

ve Türk Standartları Enstitüsü TSE ile bir ilk olarak başlatılan İhracatta Kadını Destekleme Projesi kapsamında, TSE K 645 belgesine sahip kadın ihracatçılar için toplamda 14 milyar liralık finansman destek paketi oluşturuldu. Küresel ticaret büyük bir değişim ve dönüşümden geçiyor. Yeni dönemde rekabetçi kalabilmek için sürdürülebilirlik uyumu ve yeşil üretim büyük önem taşıyor. Çünkü toplam ihracatımızın yüzde 42’sini gerçekleştirdiğimiz Avrupa Birliği (AB) Yeşil Mutabakat ile 2050’de sıfır karbon hedefine odaklandı. Bu büyük pazardaki gücümüzü korumak ve artırmak için hızlı hareket etmek durumunda olduğumuzu biliyor, çalışmalarımızı bu bilinçle yürütüyoruz. TİM

olarak Yeşil Mutabakat’a uyumun yol haritası niteliğindeki sürdürülebilirlik eylem planımızı üç yıl önce açıklamıştık. İhracatçı sektörlerimizin hepsi eylem planlarını tamamladı. Planları hazırlamak önemli ama elbette yeterli değil. Kurduğumuz takip platformuyla süreçleri izliyor, gerektiğinde çalışmalarımızı güncelliyoruz. Diğer taraftan birliklerimiz aracılığıyla ihracatçılarımıza sera gazı hesaplama eğitimleri veriyoruz. Bu yıl hizmete sunduğumuz GreenTİM platformumuzla firmalarımız karbon ayak izini ücretsiz olarak hesaplayabiliyorlar. Platform sayesinde firmalarımız toplamda 500 milyon dolar tasarruf sağlayacak. Yine yeşil dönüşüm çalışmalarını kapsamında EcoTİM Programımızı devreye aldık. Yeşil inovasyonda TÜBİTAK’ın çözüm ortağı olduk. Yeşil dönüşümün yanı sıra dijitalleşme, tasarım, markalaşma ve inovasyon konusunda da sektörlerimizde farkındalığı artırmaya çalışıyoruz. İnovasyon ekosisteminin gelişmesi için büyük çaba sarf ediyoruz. Türkiye Innovation Week ile ülkemizden ve dünyanın dört tarafından yenilik öncülerini bir araya getiriyoruz. Özellikle üniversiteli gençlerimizin büyük ilgi gösterdiği ve alanında yakın coğrafyamızın en kapsamlı etkinliği olan Türkiye İnovasyon Haftası’nın 11’incisini yine büyük bir katılımı düzenledik. Tüm bu çalışmalarla ihracat ailemizin hem bugünü hem de yarını kurguluyoruz. Daha güçlü bir ihracat ve buna bağlı olarak daha güçlü bir Türkiye için 2025’de de tüm enerjimizle çalışmaya devam edeceğiz.”

AHMET ÖKSÜZ / İTHİB YÖNETİM KURULU BAŞKANI

Küresel daralma ve resesyonun sona ermesinden tekstil sektörü pozitif anlamda etkilenecek

İstanbul Tekstil ve Hammaddeleri İhracatları Birliği (İTHİB) Yönetim Kurulu Başkanı Ahmet Öksüz, tekstil ve hazır giyim sektörlerinin 2025 yılını 80 milyar doların üzerinde üretim hacmine ulaşıyor.

İTHİB Yönetim Kurulu Başkanı Ahmet Öksüz

2024'te tekstil ve hammaddeleri sektöründe Türkiye'yi rakiplerinden ayıran/öne çıkaran hangi başlık oldu?

2023 yılında yaşanan ve "yüzyılın afeti" diyebileceğimiz deprem felaketi başta olmak üzere, karşı karşıya kaldığımız yüksek enflasyon ve bunun bir sonucu olarak üretim maliyetlerinde yaşanan yüksek artışlar neticesinde 2024 yılı, sektörümüz açısından birçok diğer sektörde

"Pek çok sektör gibi sektörümüz açısından yaşanan olumsuzluğun ardındaki ana sebep, küresel durgunluk oldu."

olduğu gibi, maalesef olumsuz geçti. Ancak olumsuzluğun arkasındaki ana sebep küresel ölçekte yaşanan durgunluk oldu. AB ve ABD gibi dünyanın en büyük tekstil pazarlarında yüzde 20 seviyelerinde bir kayıp yaşandı.

Bu kayba rağmen, en azından bu coğrafyalarda pazar payımızı koruyabildiğimiz için mutluyuz. Maliyetlerimizde döviz bazında ciddi artışlar söz konusu oldu. Özellikle küresel ölçekte yaşanan daralmanın da etkisiyle bu maliyet artışlarını sektörümüz fiyatlarına yansıtamadı, yansıtamıyor. Küresel talep daralmasının yanında iç piyasada üretim maliyetlerindeki artış, döviz kurundaki artışın enflasyonun çok gerisinde kalması sebeplerinden

dolayı ihracatımız arzuladığımız seviyede gerçekleşmedi. Bu yılı tekstil sektörü olarak yaklaşık 12 milyar dolar değerinde ihracatla kapamayla öngörüyoruz. Ancak, 2025 yılının ikinci yarısından itibaren biriken küresel taleplerin de etkisiyle kayıpların hızla telafi edilebileceğini düşünüyoruz.

Bu yıldan alınan en büyük dersler nelerdi?

2024 yılında döviz kurundaki artışın enflasyon ve ücret artışlarının çok altında kalması maliyetlerimizi ciddi şekilde artırdı. Emek yoğun bir sektör olarak, ücret artışları maliyetlerimizi doğrudan artıran bir etken oldu. Maliyetlerimizde döviz bazında yüzde 40-50'ye varan artışlar yaşadık. Şu an Türkiye, istihdamda bölgesinin en pahalı ülkelerinden biri. Asgari ücretlerin işverene maliyetinin bu kadar yüksek olması sebebiyle maalesef kendimize yeni rakipler de yaratıyoruz. Özellikle küresel ölçekte yaşanan daralmanın da etkisiyle söz konusu maliyet artışlarını, sektörümüz satış fiyatlarına yansıtamıyor. Emek yoğun bir sektör olduğumuz için ücret artışları maliyet artışları içerisinde çok önemli bir paya sahip.

2025'e yönelik ne tür hedefler koydunuz?

Küresel daralmanın ve resesyonun sona ermesiyle tekstil sektörümüzün pozitif anlamda etkileneceğini öngörüyoruz. Avrupa'ya coğrafi yakınlığımız ve tedarik hızımız bizim için avantaj yaratıyor. Avrupa'nın yanı sıra yeni pazarlara da odaklanmak gerektiği kanaatindeyim. İTHİB olarak Meksika, Fas, Güney Kore, Suudi Arabistan gibi ülkelere fuarlar ve ticaret heyetleri organize ederek firmalarımızı yeni pazarlara

girişlerinde desteklemeye devam edeceğiz. Markalaşmaya ve inovasyona daha fazla önem vererek 2025 yılının özellikle ikinci yarısından itibaren tekstil ve hazır giyim sektörlerimizin sıçrama yapacağına inanıyorum. 2025 yılını tekstil ve hazır giyim sektörlerimizin 80 milyar doların üzerinde üretim hacmine ulaşarak kapatacağını öngörüyoruz. Önemli olan ülkemiz ve ihracatımız için değerli projelerle firmalarımızı hayatta tutmak. Bunun için sürdürülebilir ihracat hedeflerimizi doğrultusunda azim ve kararlılıkla çalışmaya devam ediyoruz. Texhibition İstanbul fuarımız, bu yaşanan zor süreçte sektörümüzün en önemli motivasyon kaynağı

"İTHİB olarak firmalarımızı yeni pazarlara girişlerinde desteklemeye devam edeceğiz."

oldu. Dünyanın en büyük tekstil fuarları küçülme eğilimine giderken ve yüzde 30 seviyelerinde kayıplar yaşarken; Texhibition İstanbul fuarımız 500'ün üzerinde nitelikli katılımcı firması ve 20 binin üzerinde gerçekleşen ziyaretçi sayısı Avrupa'nın en büyük tekstil fuarı konumuna yükseldi. Texhibition İstanbul fuarımızda 2025 yılında da dünyanın en önemli markalarını ve ziyaretçilerini firmalarımızla buluşturmaya devam edeceğiz. Bu süreçte; Türk tekstil sektörünün yüz akı Texhibition İstanbul Fuarımız, uluslararası fuarlara Milli Katılım organizasyonlarımız ve uzak pazarlara gerçekleştireceğimiz

ticaret heyetlerimizle tekstil sektörümüzün ihracat hedeflerini tutturmayı hedefliyoruz.

Türkiye'nin konumunu ve değişen dünya dengelerini göz önünde bulundurduğumuzda, yeni yılda ve önümüzdeki dönemde piyasa açısından ne tür yenilikler yaşanabilir? Sizce sektörün hazır olması gereken başlıklar neler?

Sektörümüz, maliyetlerin hızla yükseldiği ve üretim koşullarının zorlaştığı bir dönemden geçiyor. Yakın coğrafyamızdaki ülkelerde çalışanın işverene maliyetleri 150 dolar seviyelerindeyken, Türkiye'de döviz bazında asgari ücretlerin işverene maliyetinin bin doları aştığını görüyoruz. Firmalarımızın bu maliyetlerin altından kalkması neredeyse imkânsız hale geldi. Dahası, yeni asgari ücret artışları da göz önüne alındığında, bu durum firmalarımız için zaten zorlayıcı olan üretim iklimini daha da ağırlaştırmaktadır.

Bu koşullar, iş dünyasında sürdürülebilirliği ciddi bir şekilde tehdit ediyor. Bu nedenle, bazı firmalarımız yatırımlarını yakın coğrafyadaki ülkelere yönleltmeye başladı; ancak burada da verimlilik sorunları ve çeşitli olumsuzluklarla karşılaşılıyorlar. Türkiye artık temel ürünlerle fiyat rekabeti yapabilecek bir konumda değil. Türkiye'nin en önemli çıkış noktası markalaşma. Markalaşmaya ilişkin ilgili tüm Bakanlıklarımız ve sektörlerimizin el birliğiyle yapısal reformları hayata geçirmeliyiz. Kısa vadede yurt dışında marka satın alımlarının yaygınlaşması ve işletme ortaklıkları için teşvik mekanizmalarının devreye girmesiyle Türkiye, markalı ihracatta da söz sahibi olabilecektir.

MUSTAFA DENİZER / ITMF BAŞKAN YARDIMCISI, TTSİS YÖNETİM KURULU ÜYESİ, DİKTAŞ CEO'SU:

Eylül'den sonra tünelin ucunda bir ışık görebiliriz

ITMF Başkan Yardımcısı Mustafa Deniz, 2025 yılının ilk altı ayından fazla beklentisi olmadığını söylerken, Eylül ayından sonra toparlanma sürecine girileceğini ve tünelin ucunda yeniden ışık görebileceğimizi belirtiyor.

ITMF Başkan Yardımcısı, TTSİS Yönetim Kurulu Üyesi, Diktaş CEO'su Mustafa Deniz

Tekstil sektörü geçen yılı nasıl geçirdi?

2024 bütün sektörler için çok zor geçti ama özellikle tekstil sektörü için büyük kayıpların verildiği bir yıl yaşadık. 2025'in ilk altı ayından fazla beklentimiz yok, ama Eylül'den sonra tekrar tünelin ucunda bir ışık görebiliriz. 2024 neden zordu? "Öncelikli nedenler, Türkiye'deki maliyetlerin artması, ekonomi yönetiminin doları baskılaması" diyebiliriz. Uluslararası piyasalardaki rakiplerimizle kıyasladığımızda,

"İşçi ücreti ortamlarında rakiplerimizin epey üzerinde olmamız, yaşadığımız önemli handikaplardan biri."

Türkiye'nin geçen seneki aylık işçi ücreti ortalaması 1.500 dolar civarındaydı. 2025'te dolar aynı kalırsa, neredeyse 2.000 dolara gelen giydirilmiş bir ücret ortalaması olacak. Bangladeş, Sri Lanka, Mısır hatta Tunus, Fas gibi rakiplerimizde bu rakam neredeyse

200-300 dolar seviyelerinde. Tabii bu en büyük handikap. Bunun yanında pandemi sonrasında piyasalar daraldı. Özellikle Avrupa'nın bir türlü toparlanmaması sonucu talebin gerilemesi sektörü etkiledi. Tekstil her zaman kendisini yenilemesi gereken bir sektör, ancak yüzde 60 faiz oranlarıyla yatırım yapılması çok zor. Birçok şirketin pandemi sonrasında yaptığı yeni yatırımların finansmanında ve bunların geri ödenmesinde belirli sıkıntılar yaşanıyor. Bu

sebeplerden dolayı işimiz zor. **2025'te sektör adına neler bekliyorsunuz?**

2025'te politik ve siyasi gelişmeler Türkiye'yi fazla etkilemeyecek gibi görünüyor; çünkü hem Suriye'de hem Gazze'de sular biraz duruldu. Bundan dolayı Avrupa da 2025'in ikinci yarısında ufak bir toparlanma sürecine girecek. Bu süreçte Türk şirketlerinin çok fazla kan kaybetmeyeceğini düşünüyorum. Enflasyondaki düşüşle, pazar hakimiyetinde tekrar eski seviyelere gelme ihtimalimiz var. Sonrasında dolardaki fazla baskıcı politikanın da görülmeceğini düşünüyorum. Dolar kurunun yukarı gitmesiyle Türkiye yeniden avantajlı rekabetçi konuma gelebilir.

Uluslararası Tekstil Üreticileri Federasyonu (ITMF) Başkan Yardımcısı olarak, yapılan araştırmalara ve konferanslarda konuşulanlara baktığınızda önümüzdeki dönemin yükselen sektörel trendlerini nasıl sıralarsınız?

Uluslararası Tekstil Üreticileri Federasyonu'nun (ITMF) konferanslarında konuşulan konulara baktığımız zaman, önümüzdeki dönem trendleri içinde sürdürülebilirliği önemli konulardan biri olarak görüyoruz. Tedarik zinciri, maliyetler, lojistik maliyetleri, iş gücü maliyetleri, iş gücü bulma konuları hep konuşuluyor ama sonuçta sürdürülebilirlik hâlâ güncelliğini koruyor. Artık markalar geri dönüştürülmüş ürünleri daha çok tercih ediyor, hatta bunları mecbur tutmaya başladılar. Sektör jeopolitik problemlerle ilgili gelişmeleri de takip ediyor. Bugün Süveyş Kanalı'nın kapalı olması

Avrupa tedarik zincirine ekstradan 30 gün eklemiş durumda. Sorun çözülmürse, Avrupa bu konuda biraz daha rahatlar ama sonuçta bu Türkiye için bir avantaj; aynı pandemide olduğu gibi... Sonuçta tekstil ve konfeksiyonda maliyet çok önemli. 1-2 dolar farklar alıcılar tarafından bölgeyi değiştirmek açısından en önemli kriter oluyor; bunu önümüzdeki dönemlerde daha da çok göreceğiz. Sektörümüz çok dinamik bir

"Enflasyondaki düşüşle birlikte, pazar hakimiyetinde tekrar eski seviyelere gelme ihtimalimiz var."

yapıya sahip. Her türlü gelişmenin sonucu ve planlaması hemen aksiyon alınarak uzun vadeye yayılıyor. **Değişen iş yapış şekillerinin, sektöre etkilerini nasıl görüyorsunuz? Bu yıl "Şu başlığa mutlaka dikkat edilmeli" dediğiniz bir konu var mı?**

Pandemiden sonra dünya büyük hızla değişti. Katma değerli mal üretmek, hızlı tedarik maliyetini düşürmek, yeşil enerji, sürdürülebilirlik en önemli konu başlıklarına haline geldi. Aslında hepsi bir bütün, birinin mevcut olması diğerini yapmayacağınız anlamına gelmiyor; hepsi birbirine paralel devam etmeli. Rekabetçilik de bu zaten. Bu unsurlar hep ön planda olacak. Enflasyon, Türkiye'de hâlâ yüksek. Avrupa'daki faizler yavaş yavaş düşüyor ama insanların alım gücü gerçekten problem. Rekabetçi olmak, hızlı üretim vermek hâlâ en önemli konu başlıkları.

Mısır, Fas, Tunus hatta yeni yeni Özbekistan gibi tekstil üretim merkezlerini Türk üreticiler için tehdit ya da fırsat olarak görüyor musunuz? Önümüzdeki yıllarda bu merkezlere yönelmeyi görmeye devam edecek miyiz?

Aslında en çok konuşulan konulardan biri, Türk üreticilerin alternatif piyasalarda yatırım

yapması, buralara yönelmesi olarak görünüyor ama ben şunları özellikle vurgulamak istiyorum: Türkiye, tekstil ve konfeksiyonda bir dev. 80 milyar dolarlık toplam iç ve dış piyasamız var. Böyle bakınca 1980'lerde gelişen sektörümüz artık uluslararası seviyeye çıkmak zorunda. Dolayısıyla rekabetçilik açısından hep alternatif üretim yerleri kurmak zorundayız. 2007'de Mısır'ın Türkiye ile serbest ticaret anlaşması yapmasından dolayı belli seviyede Türk yatırımcı oraya gitti. Ama bu yatırımcıların sayısı

o ülkelerde ne kadar büyük olursa, daha farklı piyasalara açılabilir, daha farklı ürünler yapabiliriz. Rekabetçi olmadığımız ürünleri de oradan sağlayabilir, ürünlerimizi güçlendirebiliriz. Çin bugün Vietnam, Kamboçya ve Bangladeş'e yatırımlar yapıyor. Biz bu kadar büyük tekstil ülkesiyken neden başka ülkelere yatırım yapmayalım? Ama bu demek değildir ki taşı tarağı toplayıp komple yurt dışına gidelim. Buraları alternatif olarak görmemiz ve bu ülkelerdeki pazarlama stratejilerimizi, ulaşamadığımız

ihracat hacmi 4 milyar dolar; yani Türkiye'nin yüzde 1-2'lik kaybını bile Mısır şu an kapasite olarak, altyapı olarak kaldırabilecek durumda değil. Özbekistan özelinde konuşmak gerekirse, burası lojistik açıdan zor bir ülke ama sonuçta potansiyeli var; çok güzel bir sistem kurmuşlar. Pamuk tarlasından başlayıp konfeksiyona uzanan bir zinciri tam kullanmak istiyorlar. Amaç, katma değeri ülkede tutmak. Sonuçta orada da bir potansiyel var; ama tekstil sektöründe erişilebilirlik, iş gücü maliyeti, enerji maliyeti çok önemli. Dolayısıyla liman sahibi ülkelerde üretim yapmak tabii ki büyük avantaj.

Evet Türkiye'den belli yatırımlar yurt dışına gidecek bunu görmeye devam edeceğiz ama bu yatırımların çok büyük miktarlarda olacağına inanmıyorum; orada halihazırdaki yatırımların büyüme hızı çok daha büyük. Çünkü finansmana lokal olarak da erişebiliyorlar ama bu arada Türkiye enflasyondan bir şekilde arınabilirse 2025 sonrası yine eski gücüne dönecek ve dünyadaki önemli oyuncu statüsünü de hep koruyacaktır.

Son bir şey daha eklemek istiyorum. PEM sözleşmesi yeni menşe kümülasyon değişiklikleri nedeniyle Tunus, Mısır ve Fas'ın lehine gelişmeler olacak, bu ülkeler daha kolay bir şekilde "Made In" ibaresi alabilecekler. Eskiden kural, kumaşın menşei neyse ürünün menşei oydu. Ancak yeni kuralla göre Çin kumaş, sırf kesim dikimle Avrupa'ya Tunus, Fas ya da Mısır menşeli olarak gümrüksüz girme şansını elde ediyor. 2025'te bunu ayrıca takip etmemiz gerekiyor.

Mustafa Denizer, yurt dışı yatırımlara karşı olmadığını, alternatif üretim yerlerinin değerlendirilebileceğini söylerken, "Bu demek değil ki komple dışarı gidelim" diyor.

20'yi geçmez. Öncelikle güçlü sermaye, zaman ve sabır gerekiyor. Mısır'da yatırımların kârlılığa dönüşmesi dört beş seneden fazla zaman alır. Bir sanayicinin, yumurtaları değişik sepetlere koyması gerekiyor. Tunus, Fas, Mısır Avrupa'ya hizmet veriyor. Ancak bu alanın en büyüğü hâlâ Türkiye. Bu pazarlarda da söz sahibi olmak, üretim yerlerini çeşitlendirmek, markaların bize olumlu bakış açısına sahip olmalarını sağlıyor. Bu yansıma da aslında Türkiye'deki gücümüzü daha da korumamızı beraberinde getiriyor. Yurt dışı yatırımlarına karşı değilim. Yatırımlarımız

Bir sanayicinin, yumurtaları değişik sepetlere koyması gerekiyor. Tunus, Fas, Mısır Avrupa'ya hizmet veriyor. Ancak bu alanın en büyüğü hâlâ Türkiye.

pazarlara yöneltmemiz gerekiyor. Türk sermayesinin hangi ülkede olduğunun bir önemi yok; yeter ki Türkiye'deki daralmaları diğer ülkelerden kompanse edelim, ki bu çok zor. 80 milyar dolarlık ihracat hacmine sahip Türkiye'nin geçen yılki toplam kaybı yüzde 20-25'ler civarında. Ama Mısır'ın toplam

MUSTAFA PAŞAHAN / İHKİB BAŞKAN YARDIMCISI:

2025'in ilk yarısı zor geçecek gibi görünüyor

2025'in ilk yarısının da zor geçecek gibi görüldüğünü belirten İstanbul Hazır Giyim ve Konfeksiyon İhracatçıları Birliği (İHKİB) Başkan Yardımcısı Mustafa Paşahan, toparlanma için kısa vadede iki konuda adım atılması gerektiğini söylüyor.

"İhracatımız için genelde zor bir yıl olan 2024, hazır giyim ve konfeksiyon gibi emek yoğun sektörler özelinde çok daha sıkıntılı geçti. Zorlanmamızda küresel pazarlarda talebin iki yıldır yavaş seyretmesinin elbette etkisi var. Ama asıl sorun ülkemizde maliyetlerle kur arasındaki makasın açılmasından kaynaklanıyor. Girdi maliyetlerindeki yüksek artışlara rağmen döviz kurunun yatay seyri nedeniyle fiyat tutturmakta zorlanıyoruz. Öyle ki üretim maliyetlerinde dolar bazında Asya'daki rakiplerimize göre yüzde 40-50, Avrupa'daki bazı ülkelere göre yüzde 15-20 daha pahalıyız. Dolayısıyla rekabet gücümüzü kaybettik. Hazır giyim sektörü olarak 2023'ü, 2022'ye göre yüzde 9.2 ekside, 19.3 milyar dolar ihracatla kapatmıştık. Daralma bu yıl da devam ediyor. Ocak-Kasım dönemini 16.7 milyar dolarlık ihracatla tamamladık. Geçen yılın aynı dönemine göre yüzde 6.4 eksideyiz. Hazır giyim ve konfeksiyonda en çok ihracat yaptığımız ülkeler

İHKİB Başkan Yardımcısı Mustafa Paşahan

arasında Almanya yine ilk sırada yer alıyor. Almanya'yı Hollanda, İspanya, İngiltere ve Fransa izliyor. Bu yıl, ilk beşteki ülkelere sadece Hollanda'ya ihracatımızı artırabilirken, diğerlerinde eksideyiz. İhracatımızdaki daralmaya paralel birçok firma

"Hazır giyim ve konfeksiyon gibi emek yoğun sektörler için istihdam teşvik ve desteklerinin artırılması önemli."

üretimi durdurmak zorunda kaldı. Küçülerek bu dönemi bir şekilde atlarmaya çalışan firmalarımız var. Dolayısıyla bu durum istihdama olumsuz yansıyor. Hazır giyimde 2022'nin sonunda 738 bini aşan istihdamımız, 2023 sonunda 647 bine, Eylül 2024'te ise 591 bine geriledi. Bu, 19 ayda 147 bin istihdam kaybı

anlamına geliyor. Mevcut gidişata baktığımızda 2025'in ilk yarısının da zor geçeceğini söylemek durumundayım. Toparlanma için kısa vadede öncelikle döviz kuru, girdi maliyetlerine paralel hareket etmeli. Ayrıca hammadde ithalatında uygulanan ilave vergilerin ve referans fiyatın gözden geçirilmesi gerekiyor. Öte yandan, hazır giyim ve konfeksiyonun da aralarında bulunduğu emek yoğun sektörler için istihdam teşvik ve desteklerinin artırılmasının da önemli olduğunu değerlendiriyoruz. Aksi takdirde 2025'teki hazır giyim ve konfeksiyon ihracatımız da arzu ettiğimiz düzeylere ulaşamayacak. Hazır Giyim ve Konfeksiyon Sektör Kurulumuzda yaptığımız değerlendirmelerin ışığında iyimser senaryoda 2025 ihracatımızın 19 milyar dolar civarında gerçekleşeceğini öngörüyoruz."

PINAR TAŞDELEN ENGİN /UTİB BAŞKANI:

Gerekli şartlar sağlanırsa yüzde 5 ihracat büyümesi hedefliyoruz

Sektörde yüzde 5 seviyesinde ihracat büyümesi hedefleyen Uludağ Tekstil İhracatları Birliği (UTİB) Başkanı Pınar Taşdelen Engin, bu hedefe ulaşmak için devlet desteklerinin artırılmasına, kur politikalarının üretici ve ihracatçı dostu bir yapıya kavuşmasına, enerjiyle işçilik maliyetlerinde düzenlemelerin yapılması gerektiğine inandıklarını belirtiyor.

UTİB Başkanı Pınar Taşdelen Engin

Bursa bölgesi 2024 yılını sektörel bazda nasıl geçirdi? İhracat rakamlarınız hakkında bilgi alabilir miyiz?

Tekstil ve hammaddeleri sektörü için 2024 yılı, küresel ve yerel ekonomik gelişmelerin etkilerinin çokça görüldüğü bir dönem oldu. UTİB olarak 2024 yılını bir önceki seneye benzer şekilde yaklaşık 1 milyar 300 milyon dolar ihracatla tamamlıyoruz. Bu değer, geçen yılın aynı dönemiyle paralel seviyede. Bu yıl ihracat artışının sınırlı kalmasının ana nedenlerine baktığımızda, küresel ölçekte Çin'in pandemi sonrası pazara güçlü bir şekilde geri dönmesi, ana pazarımız olan Avrupa kıtasında devam eden durgunluk gibi dış etkenler öne çıkıyor. Bunun yanı sıra, Türkiye özelinde yüksek enflasyonun üretim maliyetlerini artırması ve kur politikalarının

“Yaşanan zorluklar, kararlılığımızı ve yenilikçi çözümler üretme gücümüzü azaltmadı.”

baskısı üreticilerimizin fiyat rekabetinde zorlanmasına neden oldu. Bu durum ihracatımızı doğrudan etkilerken, firmalarımızın pazar kaybı endişesi de ne yazık ki 2024 yılı boyunca devam etti. Ancak tüm bu zorluklar, bizim kararlılığımızı ve yenilikçi çözümler üretme gücümüzü azaltmadı. UTİB olarak güçlü olduğumuz ABD, Almanya, İtalya, Fransa ve Rusya gibi pazarlarda sektörümüzü desteklemek için çalışmalarımızı sürdürdük. Fiziksel ve dijital platformlarda birçok etkinliğe katılarak sektörü uluslararası arenada daha görünür hale getirdik.

Bölgenizin özellikle odağında olan tekstil-hazır giyim ve otomotiv sektörlerinde dünyada bir gerileme görülüyor. Bu durumun yakın gelecekte toparlanmasını bekliyor musunuz?

Açık söylemek gerekirse, kısa vadede toparlanma beklemiyoruz. Çünkü sektörün içinde bulunduğu durum, sadece küresel pazarlardaki ekonomik daralmadan kaynaklanmıyor. Türk üreticisi ve ihracatçısını içeride de olumsuzluk etkiliyor. İhracatçılar fiyat vermekte zorlanıyor. Tabii ki küresel ekonominin toparlanması, tekstil sektörünün de canlanmasına önemli katkı sağlayacaktır. Özellikle gelişmekte olan ülkelerdeki ekonomik büyüme, bu sektörler için yeni pazar fırsatları yaratabilir. Ancak, rekabetin fiyat üzerinde yoğunlaşması

bizim için önemli bir handikap. Bu nedenle tekstil sektöründeki ihracatçı firmaların mutlaka daha fazla desteklenmesi, üretim maliyetleri üzerindeki gereksiz yüklerin kaldırılması, firmaların finansmana ulaşmasının yolunun açılması gerekiyor. Öte yandan sektörün de yapması gerekenler mutlaka var. Öncelikle, artık günümüzün olmazsa olmazı dijitalleşme, yapay zekâ, otomasyon ve sürdürülebilir üretim gibi teknolojik gelişmelere yönelim yoğunlaşmalı. Bunu yaptığımız takdirde verimliliği artırarak rekabet gücünü yükseltebiliriz. Bunun için de destek şart.

2025 hedefleriniz neler?

Çok kolay olmasa da sektörümüz adına yüzde 5 seviyesinde ihracat büyümesi hedefliyoruz. Bu hedefe ulaşmak için devlet desteklerinin artırılması, kur politikalarının üretici ve ihracatçı dostu bir yapıya kavuşması, enerji ile işçilik maliyetlerinde düzenlemelerin yapılması gerektiğine inanıyoruz. Özellikle KOBİ'lerimiz için uygun finansman imkânlarının sağlanması, sektörümüzün ayakta kalması ve sürdürülebilir büyümeyi sürdürmesi açısından kritik önem taşıyor. Bugün dünyanın en büyük altıncı tekstil ihracatçısı konumundayız. Geçtiğimiz dönemde karşılaştığımız sorunlara rağmen, bu konumumuzu koruyarak ve daha da ileriye taşıyarak dünya üçüncülüğü hedefimize ulaşacağımıza inancımız tam. **Birliğinizin fuarlara, yeni projelere, yarışmalara destek olduğunu, buralarda varlık gösterdiğini görüyoruz. Bu tür organizasyonların gelecek**

adına katkısı ne oluyor, hangi alanlarda ilerleme kaydettiniz?

UTİB olarak öncelikle üyelerimizin dünya pazarlarına açılmaları açısından tüm önemli fuarlara katılımı destekliyoruz. Gerçekleştirdiğimiz milli katılım organizasyonlarıyla her gün daha fazla firmamızı dış pazarlarla tanıştırıyoruz. Yüksek katma değerli üretim için Ar-Ge, inovasyon, tasarım ve markalaşmanın önemini vurgulamak açısından düzenlediğimiz Techxtile Challenge programını bu yıl altıncı kez gerçekleştiriyoruz. Yaklaşık 15 yıl önce başlattığımız bu projeyi altı yıldır TechXtile Challenge ismiyle genişletilerek sürdürüyoruz. Bu yarışmada her yıl yeni girişimcileri sektöre buluşturuyor, onların proje ve fikirlerinin sektörde değerlendirilmesine destek oluyoruz.

“Hükümetin enerji maliyetlerini düşürmeye yönelik politikaları, sektör için önemli bir rahatlama sağlayabilir.”

Üyelerinizin 2024'teki en büyük sorunu ne oldu?

- Özellikle doğalgaz ve elektrik fiyatlarındaki yükseliş, üretim maliyetlerini önemli ölçüde artırdı.
- Pamuk, iplik gibi ham madde fiyatlarındaki istikrarsızlık, üretim planlamasını zorlaştırdı.
- Pandemi sonrası yaşanan lojistik sorunlar ve tedarik zincirindeki aksamalar, üretim süreçlerini olumsuz etkiledi.
- Uzakdoğu ülkelerindeki düşük

maliyetli üretim, Türk tekstil sektörünün rekabet gücünü zayıflattı.

• Dünya genelinde yaşanan ekonomik yavaşlama, tüketici harcamalarını azaltarak tekstil sektörüne olan talebi düşürdü. **Sıraladığınız sorunların bu yıl nasıl çözülebileceğini umuyorsunuz?**

Hükümetin enerji maliyetlerini düşürmeye yönelik politikaları, sektör için önemli bir rahatlama sağlayabilir. Yenilenebilir enerji kaynaklarına geçiş ve enerji verimliliği projeleri bu konuda önemli adımlardır. Kredi imkânlarının genişletilmesi, faiz oranlarının düşürülmesi ve devlet destekli programlar, sektörün likidite sorununu çözmeye yardımcı olabilir. Yeni teknolojiler ve üretim yöntemleriyle daha verimli ve sürdürülebilir üretim yapmak, sektörün rekabet gücünü artıracaktır. Çevre dostu ve etik üretim standartlarına uygun olarak hareket etmek, tüketici tercihlerine uygun ürünler geliştirmeye ve yeni pazarlara açılmaya olanak tanıyacaktır. Pazar çeşitlendirmesi: Yeni pazarlara açılmak ve ürün çeşitliliğini artırmak, riskleri dağıtmaya ve büyümeyi destekleyecektir. Dijital dönüşüm: Yapay zekâ, büyük veri analitiği gibi teknolojilerle üretim süreçlerinin optimize edilmesi ve müşteri ilişkilerinin güçlendirilmesi gereklidir. Sürdürülebilirlik: Çevre dostu malzemelerin kullanımı, atık yönetimi ve karbon ayak izini azaltma gibi konularda çalışmalarımıza devam etmek durumundayız.

ADİL NALBANT / TEMSAD BAŞKANI

Tekstil teknolojilerine bakış

Tekstil Makine ve Aksesuar Sanayicileri Derneği (TEMSAD) Başkanı Adil Nalbant, 2024 yılında sektörün makine ayağında yaşananları dergimiz için değerlendirdi.

“2023 ve 2024, malumunuz tüm dünya ve ülkemiz adına zorluklarla geçen yıllar oldu. Ülkemizde yaşanan deprem felaketi, dünyanın farklı noktalarında gerçekleşen savaşlar, global ekonomik daralma gibi etkiler diğer sektörler gibi tekstil makine sektörümüzü de etkiledi. Özellikle tekstil sanayimizin bu süreçten hayli fazla etkilenmesi; ülkemiz sanayisinin üretim, istihdam ve ihracat alanlarındaki en büyük sektörlerinden

olan tekstilin yara alması sektörümüzü doğrudan etkileyen unsurlardan oldu. Türk tekstil sektörünün global rekabetini olumsuz etkileyen; kur baskısı, yüksek üretim maliyetleri, hedef pazarlardaki alımların azalması ve pandemi sonrası özellikle Avrupa ve Amerika'nın tekstil ve hammaddeleri alımları için

“2024 yılında pazar çeşitliliğini yakalayan sektörümüz, ihracatını artırmayı başardı.”

pazar çeşitliliğini artırması gibi faktörler, tekstil sektörünün zor zamanlar geçirmesine yol açtı. Bu sebeplerle yurt içi tekstil makine satışları ve ithalatı azalmış olsa da, sektör firmalarımız, ihracata yoğunlaşarak hedef pazarlarımızda etkinliklerini artırmayı hedefledi. Tekstil sektörünün hedef pazarlarda da daralma yaşaması, tekstil makine ihracatımızı 2023 yılında olumsuz etkiledi ancak 2024 yılında pazar çeşitliliğini yakalayan sektörümüz, ihracatını artırmayı başardı.”

TEMSAD Başkanı Adil Nalbant

2025 yılında tekstil makineleri alanında neler bekleniyor?

Adil Nalbant 2025 beklentilerini de şöyle özetledi: “Global yavaşlama ve ülkemizdeki makro ekonomik problemlerin nihayete ermesinin zaman alacağı aşikâr. Tekstil sektöründeki hareketi, global alıcıların tercihleri ve yönelimleri belirliyor. Yine bu kapsamda tekstil sektörümüz için yeşil dönüşüm, sürdürülebilirlik konuları ana gündem maddelerinden olmaya devam edecektir. Bu konuda sektörümüzün tekstil sanayisinin üretim süreçlerinde sürdürülebilirliğine katkı sunan, temiz üretim sağlayan teknolojilerimizin de ön plana çıkartılması ve tercih edilmeleri hususunda çalışmalarımızı sürdürmekteyiz. Tekstil ve tekstil makine sektörlerimizde yılların getirdiği birikimle elde edilen tecrübe ve şartlara ayak uydurma, ayakta kalma konusundaki güçlü yapımız, önümüzdeki

süreç için daha umutlu olmamızı gerektirmektedir. Tekstil makine üreticilerimizin rekabet gücünü arttırdığı ve farklılıklar yaratarak sektörümüzü daha güçlü kıldığı bir dönem yaşayacağımızı ümit ediyorum. Önümüzdeki süreçte; yeni denge ve düzende, sektörümüzün önünün açık olacağına inancımız tamdır. Çin ve Uzakdoğu ülkelerinin acımasız rekabetçiliği karşısında kısa vadede lehimize korumacı önlemleri yükseltip haksız rekabete karşı tam mücadele edebilirsek gücümüzü daha da artıracacağız. Haksız rekabete karşı hem kendi sektörümüz içinde hem de dış ülkelere karşı tedbirler almak zorundayız. Kendi içimizde de bazı ürünlerde ölçek ve standart uygulamasını hayata geçirmeliyiz. Bu noktada iç piyasa gözetim ve denetimi konusunu önemsiyoruz ve Türkiye Makine Federasyonu'nun (MAKFED) önderliğinde oluşturulan TUROUM –Makine Kalite Belgesi'ni sektörümüzde yaygın hale getirmeye çalışıyoruz.”

Rakamlarla tekstil makineleri sektörü

Tekstil sektörünün önemli bir ayağını oluşturan teknolojik ürünler, değişen dünya şartlarına ve taleplere cevap verebilmek için her geçen gün kendini yeniliyor.

İhracat rakamları: Türkiye, tekstil makineleri ihracatında global düzeyde etkin. Yılda ortalama 28 milyar dolar seviyelerinde gerçekleşen dünya tekstil makine ihracatından ülkemizin aldığı pay yüzde 3. Türkiye, tekstil makine ihracatçısı ilk 10 ülke içerisinde yedinci sırada yer alıyor. İlk sıralarda Çin (7.2 milyar dolarlık ihracatla global pazarın yüzde 26'sına sahip), Almanya, Japonya, İtalya, G. Kore ve ABD gibi ülkeler bulunuyor.

İthalat rakamları: Yıllık ortalama 28 milyar dolar seviyelerinde gerçekleşen dünya tekstil makine ithalatından ülkemizin aldığı pay yüzde 7. Tekstil makine ithalatçısı ilk 10 ülke içerisinde sırasıyla; ABD, Çin ve Hindistan'dan sonra Türkiye dördüncü sırada yer alıyor. (Kaynak: TEMSAD)

Yün dünyası İstanbul'da bir araya geldi

Tüm dünyadan çiftçiden çırçırıcıya, iplikçiden kumaşçıya, tüccarlardan markalara kadar, yün elyafı ve yünlü tekstil üreticilerini bir araya getiren Uluslararası Yünlü Tekstiller Örgütü IWTO'nun 2024 yılı Yuvarlak Masa Toplantısı 27-28 Kasım tarihlerinde Türkiye Tekstil Sanayii İşverenleri Sendikası ev sahipliğinde İstanbul'da gerçekleşti.

IWTO'nun 2024 yılı Yuvarlak Masa toplantısı Türkiye Tekstil Sanayii İşverenleri Sendikası ev sahipliğinde yapıldı.

1 993 yılında oldukça büyük çaplı olarak gerçekleşen IWTO Yıllık Kongresi ve 2015 yılındaki Yuvarlak Masa Toplantısı'ndan sonra, 2024 yılında IWTO yeniden İstanbul'da toplandı. 26 ülkeden 80'den fazla yün sanayii lideri ve uzmanı, yünün tekstil üretiminde sürdürülebilir ve yenilikçi çözümler üretmedeki potansiyelini keşfetmek üzere bir araya geldi. Küresel yün üretimi ve ticaretinde 1930'dan bu yana standartları belirleyen bir uluslararası otorite olan IWTO'nun 27 ülkeden milli temsil düzeyinde üyesi bulunuyor. Türkiye Tekstil Sanayii

IWTO, dünyanın bilinen en eski tekstil hammaddelerinden yünü, tekstil dünyasında tekrar hak ettiği yere getirmeye çalışıyor.

İşverenleri Sendikası (TTSİS), IWTO'da Türkiye'yi temsil etmenin yanı sıra, aynı zamanda İcra Komitesi'ndeki koltuğuyla IWTO karar mekanizmasının da bir parçası. TTSİS'in üyeliği IWTO'nun 1977 Cape Town Genel Kurulu'na dayanıyor. Sendika arşivindeki o tarihli belgeler, aktif firma ve üretim verileri o tarihlerde ülkemizin yünlü tekstiller alanında ne kadar güçlü olduğuna işaret ediyor.

Dünyanın bilinen en eski tekstil hammaddelerinden olan yünün,

İngiltere Kralı III. Charles'ın himayesinde yürütülen The Wool Campaign

Ankara Tiftik Keçisi

tekstil-hazır giyim ve ev tekstili üretimindeki payı yıllar içinde sadece Türkiye'de değil, tüm dünyada git gide düşmüş. Küresel düzeyde tekstil üretiminde kullanılan yıllık yaklaşık 115 milyon ton elyafın sadece %1'i, yani ancak 1 milyon ton kadarını yün oluşturuyor. Öte yandan insan sağlığı ve konforu üzerindeki olumlu etkisiyle yünün tüketici gözündeki imajı hayli yüksek. IWTO, hem insan sağlığı, hem hayvan refahı, hem de çevresel etkiler bakımından yünün faydalarını tüm dünyaya anlatmaya çalışan bir kuruluş. İngiltere Kralı III. Charles'ın himayesinde yürütülen The Wool Campaign başta olmak üzere, halkla ilişkiler çalışmalarını ve

The Wool Campaign

bilimsel araştırmalarla IWTO, yünü tekstil dünyasında tekrar hak ettiği yere getirmeye çalışıyor. Markadan bağımsız kolektif reklam kampanyaları, okullarda yünü anlatan ve çocuklara sevdirmeyi hedefleyen örme etkinlikleri, IWTO'nun ve üye kuruluşlarının ilgi çekici faaliyetlerinden.

Ankara Tiftik Keçisi yeniden canlanıyor

Ülkemizde temiz yün üretimi, her ne kadar geçmişe göre düşmüş olsa da, 2000'lerin başından bu yana artma eğiliminde, rakamın 2022'de 43 bin tona ulaştığını görüyoruz. Bu üretimle Avustralya, Çin ve Yeni Zelanda'dan sonra dördüncü sıradayız. Aynı zamanda bir hazır giyim ülkesi olarak kamgarn kumaş kullanımımız da 10 milyon metre civarında. Koyun sayımız, yetiştiricilerin desteklenme politikalarına göre yıllık olarak dalgalanmakla birlikte, yaklaşık 42 milyon. Ayrıca tiftik yününün elde edildiği, geleneksel üretimimiz olan Ankara tiftik keçisini ve bu

Ankara tiftik keçisini üretimini canlandırmak amacıyla Halk Eğitim tarafından 300 kadına keçi yetiştirme eğitimi verildi.

yün türünü tekrar canlandırmak için resmi çabalar da var. 1991'de 1 milyondan fazla olan Ankara keçisi popülasyonu, günümüzde 200 binlere kadar düşmüş. Ankara Milletvekili Zeynep Yıldız, bu konuyu hem ekonomik hem sosyal kalkınma açılarından ele alarak sahiplenmiş durumda. Yıldız, IWTO toplantısında katılımcılara Ankara'da tiftik keçisi yetiştiriciliğinin ve yün üretiminin geçmişini anlattıktan sonra, kaybolmaya

Milletvekili Zeynep Yıldız'ın Ankara'daki bir keçi yetiştiricisini ziyareti.

yüz tutmuş bu ekonomik faaliyetin tekrar canlanması için, Ankara kırsalında kendi video çekimlerinden oluşturduğu belgeselin görüntüleri eşliğinde geliştirdiği projeyi anlattı. Halk Eğitim aracılığıyla 300 kadar

kadına keçi yetiştirme eğitimi verilmesi, bu çalışmayı değerli kılan başka bir faktör. Bu hedefin projede kalmaması ve ekonomik değer oluşturması için başka bir ihtiyaç da bilimsel çalışmalar. Ankara Üniversitesi bünyesinde

kurulan Ankara Keçisi ve Tiftik Uygulama ve Araştırma Merkezi'nde Prof. Gürsel Dellal liderliğinde çok önemli akademik araştırmalar yapılıyor. Prof. Dellal, Ankara keçisinin Anadolu'ya gelişinden başlayarak tarihi, özellikleri, geleneksel tiftik üretim yöntemleri gibi bilgileri paylaştı. Gerek hayvan sağlığı gerekse ürünün verimliliğini arttırmaya yönelik bu çalışmalar toplantı sırasında katılımcılara sunuldu ve potansiyel işbirlikleri oluştu.

IWTO Başkanı Klaus Steger: "Dünyanın yüne bakışını değiştiriyoruz"

"Bugünlerde yünde bir geri dönüş, bir paradigma kayması yaşıyoruz. Boyama, apre ve dokumadaki çığır

Moda devi Prada, Woolmark Company desteğiyle 2026'da yünü astronot giysileriyle uzaya taşımaya hazırlanıyor.

açan gelişmelerden Woolmark'ın öncü Nature+ girişimine, sadece çevresel ayak izimizi küçültmekle kalmıyor, aynı zamanda gezegenimizi iyileştirmeye aktif olarak katkıda bulunuyoruz. Sanayimizin uzmanları, çiftliklerin neden olduğu karbon salınımı konusundaki yanlış düşünceleri düzeltmek için de çalışıyor. IWTO'nun da içinde bulunduğu doğal elyaflarla ilgili uluslararası paydaşlar, "Make The Label Count" Kampanyası etrafında birleşerek, materyallerin sürdürülebilirliğinin ölçümündeki ve tüketiciye sunulmasındaki ön yargılı olduğunu düşündükleri yaklaşımlarla mücadele ediyorlar.

The Woolmark Company
Direktörü John Roberts

IWTO, yünü yeniden hak ettiği yere getirmek için çalışıyor.

Moda dünyasında Prada, Woolmark Company'nin desteğiyle, yünü 2026'da astronot giysileriyle uzaya taşımaya hazırlanıyor. Sürdürülebilirlikte yün, tarlalardaki karbon yutaklarıyla karbonun atmosferden uzaklaştırılmasına yeni çözümler getiriyor. Tarla ile mağaza arasında kalan süreçte ise boyama, apre ve dokumadaki gelişmeler yünlü ürünlerin dünyaya çok daha küçük ayak izleri bırakmasına yardımcı oluyor. Tüketim tarafında ise elyaf hakkında bilinçlendirici girişimler online alışverişte müşteriyi 'kumaş

IWTO Başkanı
Klaus Steger

bileşimine göre filtrelemeye' ve yaptıkları satın almanın çevresel etkilerini düşünmeye teşvik ediyor. IWTO olarak hazırlamakta olduğumuz Yeşil Kitap, yünün sürdürülebilirlik performansının çerçevesini bilim temelli verilerle yeniden çiziyor. Bu kaynak, dünyanın yün ve diğer elyafları nasıl gördüğünü değiştirecek. Bilenen en eski tekstil ürünlerinden yün, kendisini için nelerin mümkün olduğunu ve bununla birlikte tekstil için nelerin mümkün olduğunu yeniden tanımlıyor."

Woolmark+ ile 'net sıfır'ın ötesinde: Doğa Pozitif

Yün konusunda küresel bir otorite sayılan ve oldukça bilinen logosuyla yünde mükemmelliği temsil eden The Woolmark Company Direktörü John Roberts, Woolmark'ın yeni sürdürülebilirlik girişimi Woolmark+ hakkında bilgi verdi:

"Biz Woolmark'ta 'net sıfır'ın ötesine geçiyor ve 'doğa pozitif'e bakıyoruz. Küresel retorikte gitgide daha fazla kullanılan bu kavramın, tüm sektörlerden uluslararası

Doğa pozitif ile doğayı iyileştiren ve biyoçeşitliliği artırmayı amaçlayan büyük bir hareketle, küresel bir farkındalık oluşuyor.

ekonomik aktörler tarafından aksiyon alınabilir hedeflerle eşleştirildiğini görüyoruz. Çevresel öncelikler 'net sıfır' hedeflerinin önüne geçerken, 'doğa pozitif' bir yaklaşım bize fark yaratan avantajlar sağlıyor. Pek çok moda ve tekstil markası emisyon azaltımı hedefleri belirleyedursun, doğayı iyileştirmeyi ve biyoçeşitliliği artırmayı amaçlayan çok daha büyük bir hareket hakkında da küresel düzeyde bir farkındalık oluşuyor. 'Doğa pozitif' bir geleceğe katkı sağlayan, tüketicinin özgünlük ve şeffaflık taleplerini karşılayan, markaların uzun vadeli hedeflerine ve yasal düzenlemelere uyumlarına destek olan doğal elyafları, moda ve tekstil tedarik zincirinin önemli bir parçası olarak görüyoruz. Yün ise bu çözümün oldukça elverişli bir parçası olarak karşımızda duruyor."

Şansal Çetin, Bahariye Mensucat, IWTO İcra Komitesi TTSİS Temsilcisi "YÜNLÜ TEKSTİL PAYDAŞLARI İÇİN MÜKEMMEL BİR FIRSAT OLDU"

"Her yıl dünyanın değişik merkezlerinde bir kongre ve bir de Yuvarlak Masa toplantısı olmak üzere toplantılar düzenleyen IWTO'nun bu yılki Yuvarlak Masa toplantısına İstanbul'da ev sahipliği yaptık. 60'tan fazlası uluslararası katılımcı olmak üzere, 100'e yakın kişiyi ağırladık. Benim de içinde bulunduğum İcra Komitesi, hem İstanbul'daki bu toplantıya ilgiden hem de sunulan içerikten oldukça memnun kaldı. Bu toplantı Türk yünlü tekstil üreticilerinin uluslararası paydaşları ile bir araya gelmesi için mükemmel bir fırsat oldu. Avrupa Birliği bünyesinde, elyafın sürdürülebilirlik açısından sınıflandırılması üzerine sürdürülen çalışmanın, doğal elyaf yönünden daha adil bir şekilde yapılabilmesi için hazırlanan Green Book taslak faaliyetlerinin İstanbul'da düzenlenmiş olması toplantının önemini daha da artırdı. Çalışmanın son halinin 20-22 Mayıs 2025'te Fransa'nın Lille şehrinde yapılacak Yün Kongresi'nde paylaşılması planlanıyor."

IWTO İcra Komitesi TTSİS Temsilcisi Şansal Çetin

Dünyada tekstil üretiminde kullanılan 115 milyon ton elyafın sadece %1'ini yün oluşturuyor.

Halı dokuma fabrikası

Kraliçe II. Elizabeth ve ABD Eski Başkanı Bill Clinton (sağda), Hereke Halısı hediye edilen ünlü isimlerden.

Yünsa Operasyon Müdürü Engin Sarıbüyük

IWTO'nun İstanbul'daki Yuvarlak Masa toplantısına 60'tan fazlası uluslararası katılımcı olmak üzere 100'e yakın kişi katıldı.

Yünsa, sürdürülebilirlikte öne çıkıyor

Üst segment yünlü kumaşta dünyanın önde gelen üreticilerinden olan ve üretimini yarıya yakınını ihraç eden Yünsa, oldukça yüksek yatırım yaptığı sürdürülebilirlik hikâyesini IWTO katılımcılarıyla paylaştı. Operasyon Müdürü Engin Sarıbüyük, tekstil ürünlerinin sürdürülebilirlik performansında kullanılan materyallerin öneminden bahsederek, dünyada sürdürülebilir kumaş piyasasının

Altınyıldız'ın İhracat ve Pazarlama Direktörü Fatma Atay

büyüyen yerine değişti. Yünsa'nın şirket içi sürdürülebilirlik yönetim sistemi, GRI standartlarındaki sürdürülebilirlik raporlaması ve bu konuda gerek yurtiçinde gerek yurtdışında aldığı ödüller katılımcılar tarafından takdirle izlendi.

İplikten mağazaya tam entegre: Altınyıldız

Yünlü tekstillerde ülkemizin

önde gelen üreticisi, aynı zamanda kendi mağaza zincirleri aracılığıyla yünü son tüketiciyle de buluşturan Altınyıldız'ın İhracat ve Pazarlama Direktörü Fatma Atay, iplikten kumaşa, boyamadan son ürüne kadar entegre değer zincirinin hikâyesini katılımcılarla paylaştı. Atay, Altınyıldız olarak perakende tarafında yünün pahalı ve kışlık bir kumaş olduğuna ilişkin algıyla savaştıklarını, tüketicinin satın aldığı giysinin yapıldığı elyaf hakkında bilinçlenmeye başlamasını ise bir fırsat olarak gördüklerini aktardı. Tüm konuşmacıların sürdürülebilirlik vurgusu yaptığı toplantıda, Nevodis Kimya Genel Müdürü Buğra Çelik, 'tek yönlü işlem kümesi' özelliği sayesinde boyama işleminde zaman tasarrufu sağlayan, atık miktarını en aza indiren ve boyama kalitesini artıran, böylece yün boyama süreçlerine yenilikçi çözümler getiren Yün Hızlı

İki gün süren toplantıların ardından katılımcılar ipek ve yün halı dokuyan tarihi Dokuma Fabrikası'nı ziyaret etti.

Boyama Sistemi'ni katılımcılarla paylaştı. İstanbul Moda Akademisi Dış İlişkiler Yöneticisi Gülün Girişmen ise yün üretimiyle ilgili her türlü detayın konuşulduğu toplantıda, Moda Sektöründe Dijital Çözümler sunumuyla izleyenlere farklı bir bakış açısı sundu.

Saraylar için dokunan halılar: Hereke Halı Ve İpekli Dokuma Fabrikası

İki gün süren toplantıların ardından katılımcılar, 1845'ten bugüne Osmanlı'dan Türkiye Cumhuriyeti'ne saraylar ve resmi kurumlar için ipekli döşemelik kumaş ile ipek ve yün halı dokuyan tarihi

Dokuma Fabrikası'nı ziyaret etti. Geleneksel yöntemlerle el tezgahlarında halı dokuyan zanaatkarları hayranlıkla izleyen katılımcılar, fabrikanın ve Kaiser II. Wilhem'in ziyareti için yapıldığından bu isimle anılan köşkün tarihini Milli Saraylar Başkanlığı uzmanlarından dinledi. Geleneksel Hereke Halısı'nın günümüzdeki en önemli temsilcilerinden, kuşaklardır bu işle uğraşan ve Hereke Halısı'nın tekniğine, desenlerine, has yüne ve ipeğe gönül vermiş Han Halı Yönetim Kurulu Başkanı Erhan Ör de, IWTO toplantısı sırasında yaptığı sunumdan sonra katılımcıları Hereke'deki mağaza ve atölyesinde ağırladı. Ziyaretçiler, örnekleri dünyanın pek çok sarayında yer alan, Kraliçe II. Elizabeth'ten, ABD Eski Başkanı Bill Clinton'a kadar önemli isimlerin ofislerinde bulunan Hereke halılarının hikâyesini dinledi.

Avrupa Komisyonu, Yeşil Mutabakat ile pek çok yasal düzenleme için uygulamaya geçiyor.

EURATEX

Do you know...

how many EU legislations on sustainability will impact the textile and clothing companies?

16

ÇOK YASA YAPTIK, ŞİMDİ UYGULAMA ZAMANI

2024, Avrupa Parlamentosu ve Avrupa Komisyonu'nun yeniden şekillendiği, pek çok Avrupa Birliği ülkesinde de hükümetleri yeniden şekillendiren seçimlerin gerçekleştiği bir değişim yılı oldu. Avrupa Komisyonu'nun yeniden seçilen başkanı Ursula von der Leyen'in, ilk döneminde hayata geçirdiği Yeşil Mutabakat kapsamında tasarlanan pek çok yasal düzenleme için şimdi uygulamaya geçme zamanı.

TUBA KOBAŞ HUVAJ / TTSİS GENEL SEKRETER YARDIMCISI

AB'ye üye ülkelerin vatandaşlarının temsilcilerini AP üyesi olarak seçtikleri; daha sonra bu Parlamento tarafından oylanan Avrupa Komisyon Başkanı aday ve onun sunduğu komiserlerden oluşan Komisyon'un da onayladığı süreç, 2024'ün son ayları itibarıyla sonuçlandı. Bu sürecin detaylarına, 2024-2029

arasında görevde kalacak yeni Avrupa Komisyonu'nun muhtemel önceliklerine ve bunların sanayiye yansımalarına önceki sayılarımızda yer vermiştik.

Avrupa Komisyonu'nun farklı dosyalarından sorumlu olacak Komiserlerin, AP üyelerine kendilerini ve portfolyoları hakkındaki yetkinliklerini sundukları açık oturumlar 4-12

Kasım arasında tamamlandı. Bu süreç hakkında konuşan Parlamento Başkanı Roberta Metsola "Komiser adaylarının dinlendiği açık oturumlar Avrupa demokrasisi için önemli anlar. Avrupa Parlamentosu üyeleri, Komisyonu bir bütün olarak oylamadan önce, her bir adayın yetkinliğini, bağımsızlığını ve Avrupalılığa bağlılığını

değerlendireceklerdir. Demokrasi kestirmeden gitmez. Yeni yasama dönemi yeni beklentilerle gelir. Vatandaşlar, haklı olarak, kaygularına çözüm bekliyor. Avrupa Parlamentosu, Birliğimizin işlemlerini garanti altına almak üzere görevini gerçekleştirmeye devam edecektir" diye konuştu. Takip eden günlerde Komisyon Başkanı olarak von der Leyen'in tüm komiserleri ve politik programını bir bütün olarak Parlamento üyelerinin onayına sunması ve Avrupa Konseyi'nin nitelikli çoğunlukla komisyonu ataması gibi süreçler geride bırakıldı ve yeni Komisyon, 1 Aralık 2024 itibarıyla resmi olarak görevine başladı.

Peki yeni Avrupa Komisyonu'nun göreve başlamasıyla Avrupa halkını,

Avrupa Komisyonu Yeşil Mutabakat kapsamında Sürdürülebilir Tekstil Stratejisini alt programına aldı.

Avrupalı şirketleri ve başta Türkiye olmak üzere Avrupa pazarının önemli tedarikçilerini neler bekliyor?

Komisyon Başkanı Ursula von der Leyen, 2019 yılında Avrupa'nın en kapsamlı değişim programı olarak dünyayla tanıştırdığı Yeşil Mutabakat kapsamında, Avrupa'yı sürdürülebilir, 'net sıfır' bir yaşam alanı ve ekonomi yapmak için oldukça iddialı hedefler koymuştu. Bu programın enerjiden kimyasallara, rekabetçilikten tüketici politikalarına kadar pek çok alandaki yansımalarına

yönelik alt programlar oluşturuldu. Sürdürülebilir Tekstil Stratejisi de bunlardan biri.

Sendikamız, üyesi bulunduğu Avrupa Hazır Giyim ve Tekstil Konfederasyonu Euratex aracılığıyla bu düzenlemelerin, AB'nin en büyük üçüncü tedarikçisi olan sektörümüze etkilerini yakından takip ediyor ve üyeleriyle paylaşarak, bunlara uyumları için destek oluyor. Dijital Ürün Pasaportu'ndan Genişletilmiş Üretici Sorumluluğu'na, Tekstil Etiketleme Düzenlemesi'nden, Özenli Tedarik Zinciri Yasası'na kadar, sayıları 16'yı bulan yasal düzenlemeler hakkında güncellemeler takip ediliyor, Komisyon'a sunulmak üzere hazırlanan görüşlere katkı yapıyor.

Tüm bu yasal düzenlemelerin ardı ardına sanayicinin önüne

çıktığı 2020-2024 yılları, özellikle pandemi ve sonrasındaki zor küresel ekonomik koşullara denk geldiğinden, Avrupa Komisyonu sadece üçüncü ülkelerin değil, Avrupalı üreticilerin de sert eleştirilerine maruz kaldı. "Kanun tsunamisi" olarak adlandırılan bu sürecin, Avrupa'nın zaten zor durumda olan rekabetçiliğini daha da zayıflattığı söylenerek, bunlardan geri adım atılması bile talep edildi.

Bugün gelinen noktada, bu hedeflerden hafif sapmalar ve takvimde gecikmeler olsa da ciddi bir geri adım atılmayacağı anlaşıldı. Gerek sektör temsilcileri, gerekse Avrupa teknokratları 2024-2029'un artık bir "uygulama dönemi" olacağı konusunda hemfikir. Euratex'in Sürdürülebilirlik Çalışma Grubu toplantısına konuk olan Avrupa Komisyonu yetkilisi Antonio De Sousa Maia da yeni dönemden beklentisinin bu olduğunu teyit etti.

Avrupa Parlamentosu Başkanı Roberta Metsola

Gerek sektör temsilcileri, gerekse Avrupa teknokratları 2024-2029'un artık bir "uygulama dönemi" olacağı konusunda hemfikir.

Peki uygulama nasıl olacak?

Avrupa Birliği işleyişine göre; yasama prosedürlerinden geçerek oluşturulan Birincil Mevzuat'ın, üye ülkelerde uygulamaya geçirilmesi için teknik metotları içeren

Avrupa Komisyonu Başkanı Ursula Gertrud von der Leyen

İkincil Mevzuat oluşturulması prosedürüne Delegated Act (Delege Edilen Eylem/ bu yazıda bundan böyle DA olarak anılacaktır) deniyor. Başka bir deyişle AB'nin diğer organları olan Konsey ve Parlamento, bu ikincil mevzuatı oluşturma işini Avrupa Komisyonu'na delege ediyor. Komisyon, bu konuda üye ülkelerden bir araya gelen teknik uzmanlarla ve kendi teknokratlarıyla, tüm bu yasal düzenlemelerin pratikte ne şekilde

Düzenlemelerin 2028 yılı ortasında uygulamaya konması bekleniyor.

Dijital Ürün Pasaportu yeni düzenlemelerden biri.

işleyeceğine rehberlik edecek DA'leri oluşturuyor.

Şu anda üzerinde çalışılan ve sektörümüzce yakından takip edilen DA, tekstil ve hazır giyim üretimi için en kapsamlı değişiklikleri içeren ESPR (Sürdürülebilir Ürünler için Eko Tasarım) Tüzüğü'ne yönelik hazırlanıyor. Bu uygulama esaslarının 2026 ortasında hazır olması ve 2028 ortasında ise uygulamaya konması bekleniyor.

ESPR aslında imalat sanayii için çok yeni bir düzenleme değil. Daha önce hayatımıza beyaz eşyalardaki enerji sınıfı etiketleriyle giren, daha sonra binalar gibi enerji tüketen farklı ürün gruplarını da kapsamaya başlayan Eko Tasarım Direktifi'nin, enerji odağının ötesine geçip tüm tüketici ürünlerine yansımından bahsediyoruz. Bu; AB'yi tamamen sürdürülebilir ürünlerden oluşan bir pazar haline getirme hedefine hizmet eden en önemli yasal düzenlemelerden biri.

Şu anda sektör temsilcilerinin ve Euratex'in yakından takip ettiği Tekstil DA'yi, sektörde hayli kafa karışıklığı yaratan, Dijital Ürün Pasaportu'nda ürünle ilgili hangi bilgilerin olması gerektiği

Tekstil DA'in Dijital Ürün Pasaportu'nda ürünle ilgili hangi bilgilerin olması gerektiğine dair açıklık getirmesi bekleniyor.

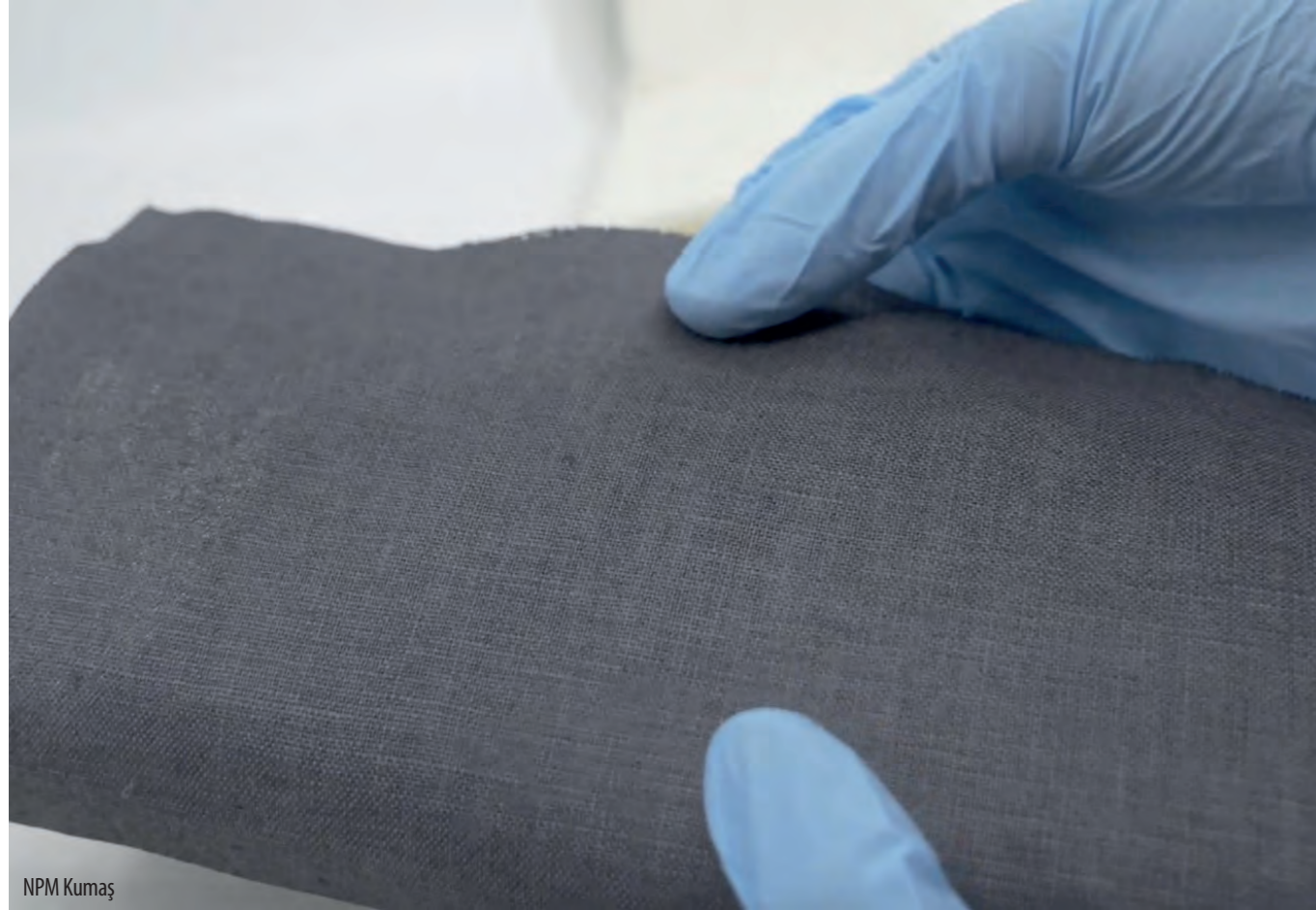
konusuna açıklık getireceği beklentisiyle merakla bekleniyor. Bu içerik seçenekleri arasında bir ürünün nerede ve ne şartlar altında üretildiğinin yanı sıra dayanıklılığı, tamir olanakları, içeriğindeki geri dönüştürülmüş materyaller, ömrünü tükettiğinde geri dönüşüm metotları gibi konular bulunuyor. DA'de açıklanması beklenen başka bir başlık da kimyasallar. Euratex'in üzerinde çalıştığı "İdeal DA" belgesinde, tekstil ürünlerinde

olması ve olmaması gereken kimyasallara ilişkin bilgilendirme de bulunuyor.

Bunlara ek olarak son dönemde üzerinde çalışılan bir uygulama konusu da, şirketlere çevresel ve sosyal konularda tedarik zincirlerinin durumunu raporlama yükümlülüğü getiren Kurumsal Sorumluluk Raporlama Direktifi (CSRD) başta olmak üzere birden fazla düzenleme. Daha önce Avrupa iş dünyası temsilcilerinden gelen, bu zorlu ekonomik koşullar altında Avrupalı şirketlere daha fazla yük getirecek raporlama gerekliliklerinin basitleştirilmesi talebi, Avrupa Komisyonu ve Konseyi tarafında karşılık bulmuştu. Avrupa Komisyonu, raporlama yükümlülüklerini 2025'in ilk yarısında yaklaşık yüzde 25 azaltmak için çalışacağını taahhüt etmişti. Euratex'in de içinde olduğu iş dünyası temsilcileri bugünlerde bu basitleştirme paketi için görüşlerini ve taleplerini hazırlıyor.

Sendikamız da tüm bu süreç boyunca üyelerinin ve Türk tekstil ve hazır giyim sektörünün çıkarlarını gözetenek bu düzenlemelere, diğer Türk üye kurumlar işbirliğiyle ve Euratex aracılığıyla katkı sağlıyor.

MXene tabanlı termoelektrik kumaşlar: Enerji üreten giyilebilir teknolojiler

Giyilebilir teknolojiler, günümüzde yalnızca bir trend olmaktan çıkarak sağlıktan enerjiye, iş dünyasından günlük yaşama kadar pek çok alanda hayatımızı şekillendiren bir gerçeklik haline geldi. Ancak, bu alandaki en büyük zorluklardan biri, cihazların enerji ihtiyaçlarını sürdürülebilir ve verimli bir şekilde karşılamak. Çin'deki Jiangnan Üniversitesi'nden Peng ve ekibinin gerçekleştirdiği bir araştırma, NPM (Naylon-PDA-MXene) termoelektrik kumaşların bu soruna etkili bir çözüm sunabileceğini ortaya koyuyor.

GÜRAY KILINÇ

Vücut ısısını elektrik enerjisine dönüştürme, sıcaklık değişimlerini algılama, enerji hasadı ve hareket izleme gibi çok yönlü işleve sahip termoelektrik kumaşlar hem

teknolojik hem de endüstriyel uygulamalar açısından büyük bir potansiyele sahip olabilir.

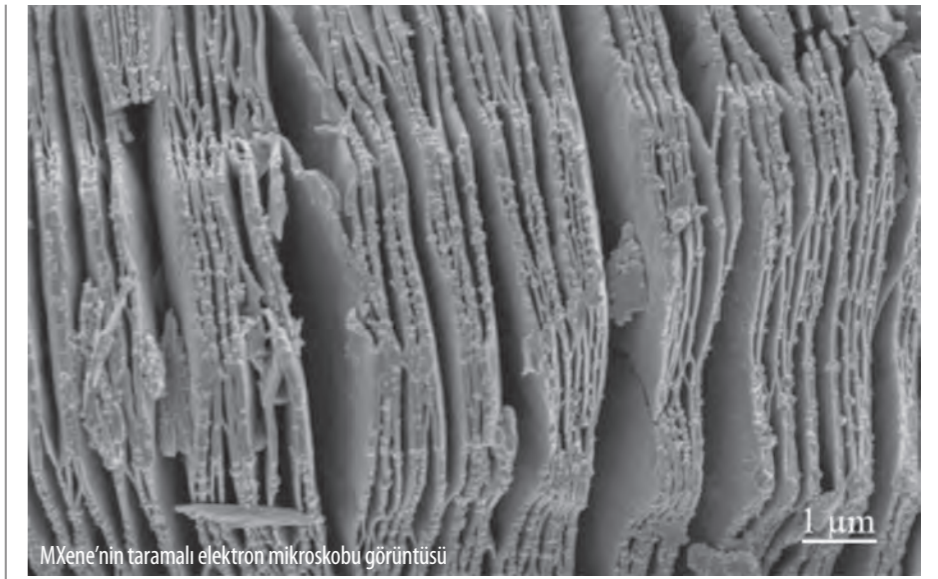
MXene nedir?

MXene, iki boyutlu (2D)

malzeme ailesinden olup, metal karbürlerin, nitrürlerin veya karbonitrürlerin atomik olarak ince yapılarından oluşan bir grup malzemedir. İlk olarak 2011 yılında Drexel Üniversitesi'nde geliştirilen

bu malzemeler, genellikle geçiş metali atomları (örneğin titanyum, vanadyum) ile karbon veya azot atomlarının katmanlı yapılarından meydana gelir. MXene adı, genel formüllerinde metal (M) ile karbon veya azot (X) elementlerini barındırması ve 'ene' takısının organik kimyada, grafen gibi çift bağ içeren bileşiklere atıfta bulunmasıyla türetilmiştir.

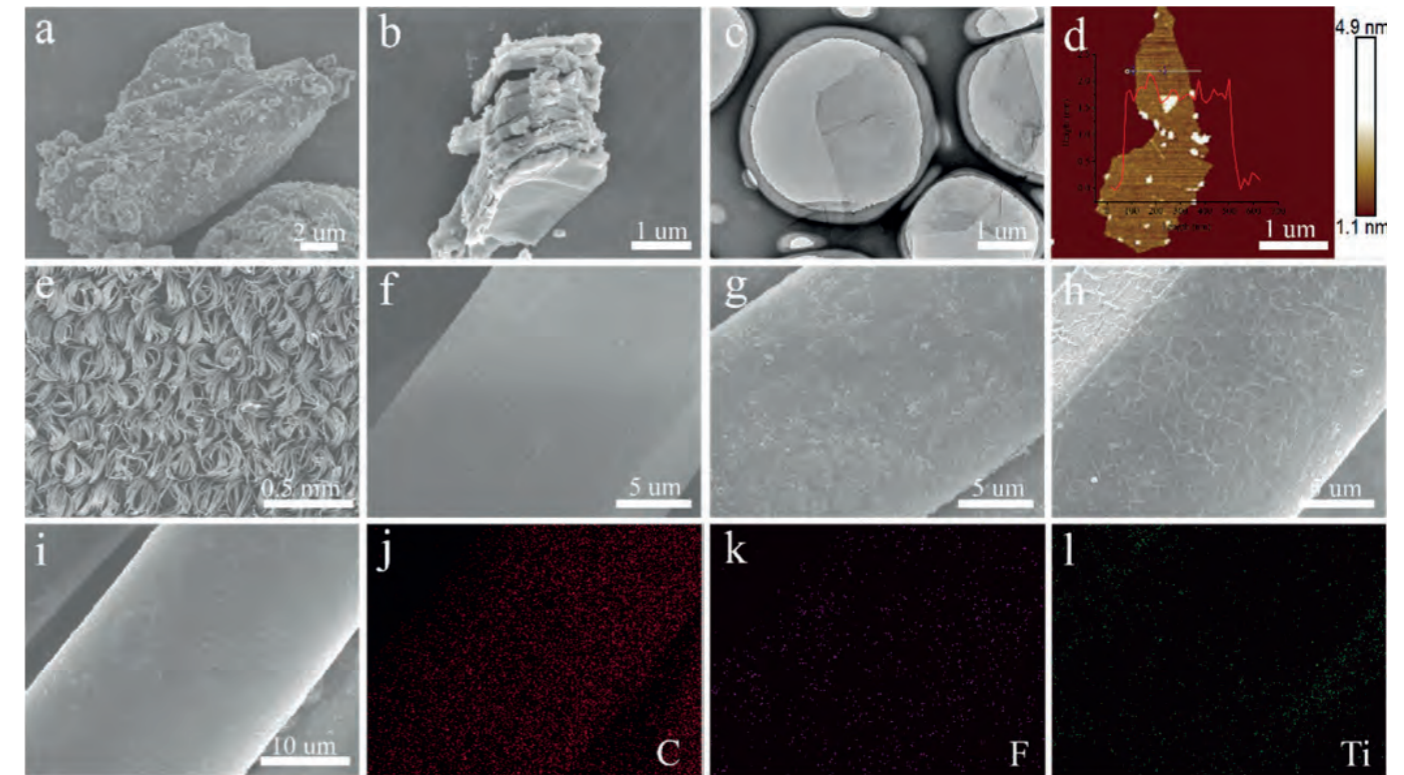
Çok katmanlı bir yapıya sahip olan MXene, yüksek iletkenlik, kimyasal stabilite ve yüzey fonksiyonelleştirme yetenekleri gibi özellikleri sayesinde enerji depolama, su arıtma, elektromanyetik dalga kalkanlama ve biyomedikal uygulamalar gibi birçok alanda dikkat çekiyor. MXene malzemesinin çok yönlülüğü hem teorik hem de uygulamalı bilimde yeni teknolojilere kapı aralıyor.

NPM kumaşı üretim süreci

NPM kumaşının üretim süreci, ilk olarak naylon kumaşların üzerindeki kimyasal ve yağ kalıntılarını temizlemek için yüzde 50 etanol çözeltisine 30 dakika boyunca batırılmasıyla başlar. Bu işlemin ardından kumaşlar,

deiyonize su ile durulanır ve 60°C'de kurutulur. Temizlenmiş kumaşlar, dopamin hidroklorür (DA) içeren bir çözeltiyle ıslatılır ve 24 saat boyunca bekletilir. Bu aşamanın sonunda, kumaşlar 'NS/PDA' olarak adlandırılan bir ara ürün haline gelir.

[(a, b) Sırasıyla MAX ve MXene'nin SEM (Taramalı Elektron Mikroskobu) görüntüleri. (c, d) MXene nanotabakalarının TEM ve AFM görüntüleri. (e) Genel kumaş morfolojisinin SEM görüntüsü. (f–h) Sırasıyla saf elyafın, PDA modifiye elyafın ve MXene kaplı elyafın SEM görüntüleri. (i–l) MXene kaplı elyafın (i) ve karşılık gelen EDS element haritalama görüntülerinin (j–l) SEM görüntüsü.]

Karbon Nanotüp Kaplamalı Kumaş

Son aşamada, NS/PDA kumaşları farklı konsantrasyonlardaki MXene çözeltilisine 30 dakika boyunca batırılır. Daha sonra, kumaşlar 50°C'de vakumlu bir fırında kurutulur. Tüm bu süreçlerin sonunda hem termoelektrik özelliklere hem de algılama yeteneklerine sahip 'NPM' kumaş elde edilir.

NPM kumaşı, sahip olduğu termoelektrik enerji üretimi, sıcaklık algılama ve gerilim algılama gibi özellikleri ile dikkat çekiyor. Termoelektrik enerji üretimi açısından, çevresel sıcaklık farklılıklarını elektrığe dönüştürerek yüksek enerji hasadı kapasitesine sahip. Kumaşın

NPM kumaşı, termoelektrik enerji üretimi, sıcaklık algılama ve gerilim algılama gibi özellikleriyle dikkat çekiyor.

elektriksel direnci, sıcaklık değişimlerine son derece duyarlı olduğundan bu da onu hassas sıcaklık sensörleri için ideal bir malzeme haline getiriyor. Bunun yanı sıra, kumaşın MXene ağı gerilim veya bükülme durumlarında deforme olarak elektriksel direnç değişikliği yaratıyor; bu özellik, hareketlerin veya stres durumlarının izlenmesi gibi uygulamalarda etkin bir şekilde kullanılmasını sağlıyor.

Kullanım alanları ve uygulama örnekleri

NPM kumaşı, sahip olduğu termoelektrik enerji üretimi, sıcaklık ve gerilim algılama gibi çok yönlü işlevleriyle sağlık hizmetlerinden enerji sektörüne kadar geniş bir uygulama alanları sunuyor. Esneklik, hafiflik ve dayanıklılık gibi özellikler, bu inovatif kumaşları hem kişisel kullanıma hem de endüstriyel çözümlere uygun hale getiriyor.

NPM kumaşı, sağlık teknolojilerinde yüz maskelerine entegre edilerek solunum hızını ve sıcaklık farkını algılayabilir. Ayrıca, kumaşın gerilim algılama özelliği, eklem hareketlerinin ve kas aktivitelerinin izlenmesine

olanak tanıyor. Kumaş bu yönüyle, fizyoterapi ve rehabilitasyon süreçlerinde de faydalı bir araç.

Vücut ısısını elektrik enerjisine dönüştüren bu kumaş, giyilebilir cihazların enerji ihtiyacını karşılayabilir. Ayrıca, MXene'nin güneş spektrumunu geniş bir aralıkta absorbe etme özelliği sayesinde güneş enerjisini ısıya dönüştürerek sürdürülebilir enerji kaynakları yaratabilir.

Dokunmaya duyarlı termoelektrik sensör olarak kullanılabilen NPM kumaşı, robotik sistemler ve sanal gerçeklik uygulamaları için yeni kullanım alanları sunuyor. Termoelektrik özelliklerinin yanı sıra dokunmaya karşı yüksek hassasiyeti, bu kumaşı hem insan-makine etkileşiminde hem de çevresel algılama gerektiren teknolojilerde değerli bir malzeme haline getiriyor.

Benzer çalışmalar

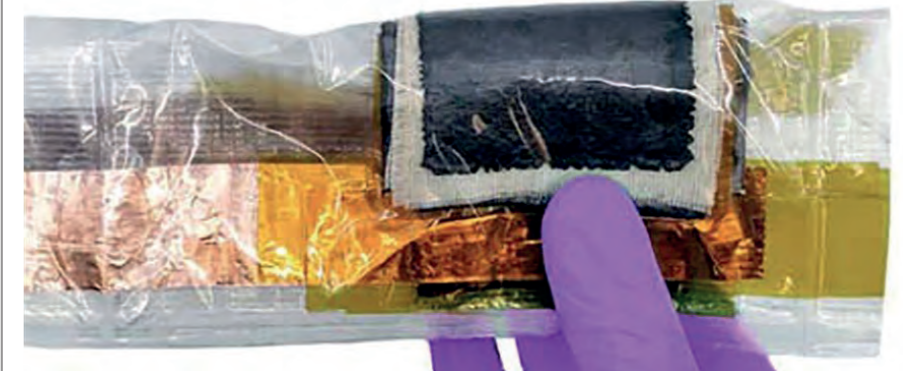
Giyilebilir teknolojilerde enerji hasadı ve algılama yeteneklerine odaklanan birçok araştırma, farklı malzemeler ve yaklaşımlar kullanarak yeni çözümler sunmayı hedefliyor. Bu bağlamda MXene tabanlı kumaşlar, termoelektrik performansları ve kullanım kolaylıklarıyla diğer yöntemlerden ayrılıyor.

NPM kumaşı, termoelektrik performansı ve kullanıcı konforu açısından mevcut alternatiflerle kıyaslandığında üstünlük sağlıyor. Karbon nanotüp tabanlı kumaşlar yüksek Seebeck katsayısına sahip olmalarına rağmen, nefes alabilirlik ve esneklik

açısından yetersiz kalıyor. MXene kumaşı bu eksiklikleri gidermekte ve daha iyi kullanıcı deneyimi sunuyor. Benzer şekilde, grafen tabanlı filmler sıcaklık farklarından enerji üretebilse de kumaş yapısına entegrasyonlarının zorluğu, uzun süreli kullanımlarda konfor sorunlarına yol açıyor. MXene tabanlı kumaşlar, bu problemleri aşarak daha geniş kullanım alanları sunuyor.

PEDOT:PSS tabanlı filmler, kimyasal stabiliteleriyle öne çıkmakla birlikte, Seebeck

ulaşılmasını sağlayarak enerji hasadı kapasitesini artırabilir. Bunun yanı sıra, kumaşa basınç, nem ve kimyasal algılama gibi ek özelliklerin entegre edilmesi daha yenilikçi giyilebilir teknolojilerin geliştirilmesine önemli katkılar sunabilir. Ayrıca, üretim süreçlerinin ölçeklenebilir ve maliyet etkin hale getirilmesi, bu kumaşların ticarileştirilmesini kolaylaştırarak farklı sektörlerde yaygınlaşmasını mümkün kılacaktır. Bu ilerlemeler, NPM kumaşının teknoloji ve

Drexel Üniversitesi araştırmacıları tarafından geliştirilen MXene tabanlı esnek süperkapasitör yaması, bir mikrodenetleyiciyi çalıştırabilir ve yaklaşık iki saat boyunca şarj edilmeden verileri kablosuz olarak iletebilir.

MXene tabanlı kumaşlar, termoelektrik performansları ve kullanım kolaylıklarıyla diğer yöntemlerden ayrılıyor.

katsayılarının MXene kumaşlarına kıyasla daha düşük olması, enerji verimliliklerini sınırlar.

NPM kumaşının geliştirilmesinde, termoelektrik verimliliğin artırılması amacıyla MXene'nin moleküler yapısının optimize edilmesi, daha yüksek Seebeck katsayılarına

inovasyon odaklı alanlarda önemli bir rol üstlenmesini sağlayacaktır.

Sonuç olarak, MXene tabanlı NPM kumaşı, enerji hasadı, sensör teknolojileri ve giyilebilir cihazlar gibi alanlarda geleceği şekillendirme potansiyeline sahip, ileri teknolojilere yön veren bir malzeme olarak öne çıkıyor. Bu çalışmanın sunduğu bulgular ve sonuçlar, yalnızca bilimsel literatüre katkı sağlamakla kalmaz, aynı zamanda sürdürülebilir, akıllı ve entegre teknolojilerin geliştirilmesine yönelik güçlü bir temel sağlayabilir.

Tekstilde 'Üretim Hattında Okul' başlıyor

Türkiye Tekstil Sanayii İşverenleri Sendikası ile Milli Eğitim Bakanlığı arasındaki işbirliği kapsamında, tekstil üreticisi firmaların içinde, Meslek Liselerinin Tekstil Teknolojisi ve Endüstriyel Otomasyon alanlarında okuyan 11 ve 12'nci sınıf öğrencileri için sınıflar kuruluyor; eğitim fabrikalara taşıyor.

ZEYNEP VURAL, TTSİS İKTİSADİ İŞLETMESİ MÜDÜRÜ

Sendikamız uzun yıllardır, endüstrinin güncel ihtiyaçlarına uygun müfredattan geçerek, gerçek bir fabrika ortamında çalışmaya istekli genç yetenekleri, sektörümüzün ihtiyaç duyduğu insan gücüne dönüştüren bir mesleki eğitim sisteminin önemine vurgu yapıyor. Bunun için de elini taşın altına koyarak, 2005 yılında Türk Tekstil Vakfı ile Mesleki ve Teknik Eğitim Merkezleri projesini hayata geçirmişti. Milli Eğitim Bakanlığı ile yapılan protokol kapsamında

Bölge Okulları projesiyle, bir kısmı Sendikamız üyeleri olmak üzere üretici firmalar bünyesinde sınıflar açılıyor.

tekstil üretiminin ağırlıklı olduğu Çerkezköy, Adana ve Kayseri'de adeta birer model fabrika donanımına ve tesis kortlarından öğrenci pansiyonuna kadar her türlü ileri sosyal şartlara sahip okullar, Sendika tarafından inşa ettirilip Bakanlık'a devredildi. Bugün de Sendika'nın ve

üyelerinin bu okullarla işbirliği devam ediyor. Son olarak, Milli Eğitim Bakanlığı'nın 2024-2025 Eğitim Öğretim yılında 'Bölge Okulu, İhtisas, Sektör İçi ve Sektöre Entegre Özellikli Mesleki ve Teknik Orta Öğretim Kurumlarına İlişkin Usul ve Esaslar Hakkında Yönerge' kapsamında uygulamaya koyduğu Bölge Okulları projesiyle, bir kısmı Sendikamız üyeleri olmak üzere üretici firmalar bünyesinde sınıflar açılmaya başladı. Bu projeye amaç; işletmelerin üretim hatlarıyla bütünleşmiş

bir eğitim ortamı oluşturmak ve öğrencilerin, mesleğin gerektirdiği iklim içinde yetiştirilmelerini ve mezuniyetleri sonrası daha hızlı istihdam edilmelerini sağlamak. Bu kapsamda; tekstil teknolojisi alanında okuyan 11 ve 12'inci sınıf öğrencileri haftada üç gün uygulamalı eğitimleri için bu fabrikalarda öğretmenleri ve fabrika tarafından belirlenen bir ustabaşı mentor eşliğinde, kendilerine tahsis edilen bir alanda öğrenim görecektir ve üretim alanına ilk adımlarını atacaklar. Sendikamızın, kuruluşunda önemli rol oynadığı okullardan Türk Tekstil Vakfı Adana Mesleki ve Teknik Anadolu Lisesi ve Türkiye Tekstil Sanayii İşverenleri Sendikası Kayseri Mesleki ve Teknik Anadolu Lisesi de Bölge Okulu kapsamına alınan ilk okullardan. Kayseri'de üyelerimiz Karsu Tekstil, Yataş A.Ş. ve Lüks Kadife'de içinde bulunduğumuz öğretim yılında öğrenciler eğitimlerine başladı. Adana'da da

işletmelerle görüşmeler başlatıldı. Başka bir sanayi-okul işbirliği de İzmit'te hayata geçti. Ülkemizden çıkıp tüm dünyanın en önemli teknik tekstil üreticilerinden biri haline gelen Kordsa, hayli niş bir alan olan teknik tekstilde yetenek ihtiyacını karşılamak ve ülkemizin bu katma değerli üretim

Sendikamız ve Türk Tekstil Vakfı öncülüğünde açılan okullarda öğrenciler, 'Tekstil Teknolojileri' dışında endüstriyel otomasyon gibi alanlarda da teknik eğitim alıyorlar.

kapasitesini artırmak üzere, Sendikamızın da kolaylaştırıcı desteğiyle MEB ile işbirliği yaparak İzmit'teki Sabancı Mesleki ve Teknik Anadolu Lisesi ile 'fabrikada eğitime' başladı. Milli Eğitim Bakanlığı'nın, bu uygulamayı diğer sanayi sektörlerine de yayarak Türkiye genelinde sanayideki vasıflı

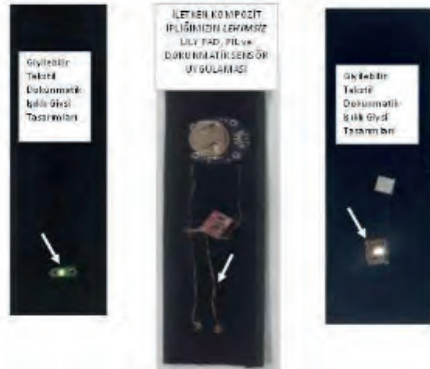
eleman açığının kapanmasına önemli katkı sağlaması bekleniyor. Bu bağlamda Milli Eğitim Bakanlığı tarafından başlatılan 'mesleki eğitim müfredatının sektörün ihtiyaçlarına göre güncelleme' çalışmalarına Sendikamız da ayrıca destek veriyor.

Okullarımız ürün ve proje geliştirmeye devam ediyor

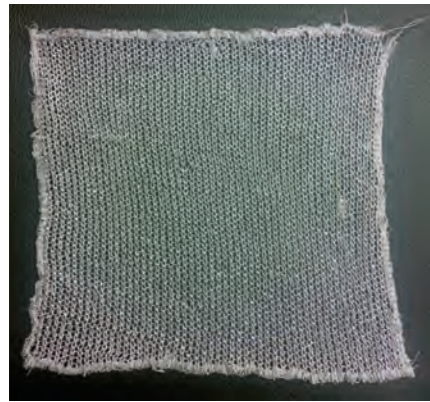
Sendikamız ve Türk Tekstil Vakfı öncülüğünde açılan okullarda öğrenciler, 'Tekstil Teknolojileri' dışında endüstriyel otomasyon gibi alanlarda da teknik eğitim alıyorlar. Pandemi döneminde hane halkı ihtiyacı için dezenfektan ve koruyucu ekipman gibi ürünler üreterek toplumun ciddi bir ihtiyacını karşılayan bu okullarımızda öğretmenlerinin liderliğinde öğrenciler, sağlıktan hijyene pek çok alana hizmet eden ürünler geliştiriyor ve sanayi kuruluşlarının desteğiyle ticarileştiriyorlar. Kayseri Türkiye Tekstil Sanayii

İşaret parmakta iletken kompozit iplik uygulaması (dokunmatik ekran eldiveni)

İletken kompozit ipliğin lehimsiz lily pad, pil ve dokunmatik sensör uygulaması (ışıklı kumaş)

Fonksiyonlu Çizmez Bulaşık Bezi tek bir üründe ıslak ve kuru temizleme özelliği sunuyor, ince gözenekleri ile bulaşıktan panjura kadar pek çok alanda yüzeye zarar vermeden hijyen sağlıyor.

İşverenleri Sendikası Mesleki ve Teknik Anadolu Lisesi'nde, Mobilya ve yatak endüstrisine yoğunlaşmış bu ilimizde yay ve yatak imalatı yapmakta olan irili ufaklı pek çok firmanın nitelikli eleman sıkıntısı çekmeleri üzerine hazırlanan projeye Endüstriyel Otomasyon Teknolojileri Alanı da olan okulumuzda Çift Yaylı Paket Yay Makinası ve Dijital Paket Yay Dizgi Makinası hattının kurulmasıyla bu alanda eğitim gören öğrencilerimiz sektöre kazandırılacak. Endüstriyel Otomasyon Teknolojileri alanında öğrenim görmekte olan öğrencilerimiz kurulan üretim hatları üzerinde oluşacak otomasyon arızalarına müdahale ederek deneyim kazanacak ve mezun olduklarında uygulama

Okullardaki öğrenciler, hayatı kolaylaştıran ürünler geliştiriyor; bunların bazıları patent başvurusu aşamasında.

becerileri ve tecrübeleri ile sektörde çok rahat iş bulabilecek. Yine bu okuldaki öğrenciler toplumdaki başka bir ihtiyaca yönelik Akıllı Hasta Yatağı geliştirerek kumanda, cep telefonu uygulamasıyla ya da ses komutuyla kontrol edilebilen, bel-omuz bölgesindeki eklemelerle hastanın konforunu sağlayan, ev ve hastane kullanımına uygun hasta yatağı üretmeyi başardı. Tamamen öğrencilerin ve öğretmenlerinin eseri olan bu ürün şu anda patent başvurusu aşamasında. Bir başka okulumuz olan Türk Tekstil Vakfı Adana Mesleki ve Teknik Eğitim Merkezi ise akıllı

tekstiller konusundaki Ar-GE çalışmaları ile öne çıkıyor. Tekstil teknolojisi alanında son gelişmeleri yakından takip eden öğrencilerimizin geliştirdiği 'İletken Kompozit İplik', geleneksel tekstil malzemelerinin esnekliğini, iletken metallerin gücüyle birleştiriyor. Giyilebilir teknolojiler, ısıtmalı tekstiller, akıllı sensörler ve daha birçok akıllı tekstil uygulaması için kullanılıyor. Öğrencilerimiz bu malzeme ile hayatı kolaylaştıran ürünler de geliştiriyor. Okulumuz ayrıca, Seyhan Devlet Hastanesi ile yapılan protokol kapsamında; bu hastanede kullanılan yastık, nevresim takımı, lastikli çarşaf, kaput bezi (ex bezi), bebek pozisyon yastığı gibi ürünleri sağlıyor. Önümüzdeki yıl Bölge Okulu kapsamında alınması beklenen Türk Tekstil Vakfı Çerkezköy Mesleki ve Teknik Anadolu Lisesi'nde de yine bu bölgede bulunan sanayi kuruluşları ile işbirliği içinde ürün ve proje geliştirmeye devam ediyor.

Örneğin Dokuma Üretim Teknolojisi dalında; numune dokuma tezgahlarında dokuma makinesi kenar atıkları kullanılarak yolluk, kilim, şal gibi tüketici ürünleri üretilirken, böylece sıfır atık hedefine de model oluşturuluyor. Sektörümüzde kullanılan yazılım teknolojilerini de okulda öğrenme imkânına sahip olan öğrencilerimiz EAT Desen Tasarım Programı'nda yaptıkları desen tasarımlarını okuldaki jakarlı dokuma tezgahında hayata geçirerek, hayallerindeki ürünün gerçek halini görebiliyor. Öğrenciler, yine başka bir popüler program olan Photoshop üzerinde çalıştıkları üzerinde çalıştıkları desenleri baskı atölyelerindeki DTF (doğrudan filme baskı) makinesiyle her türlü kumaş yüzeyine aktararak üretim yapabiliyor. Okul böylece özel ve resmi günler için ihtiyaç duyulan logolu tişört gibi ihtiyaçları karşılayabilmenin yanı sıra transfer baskı yöntemiyle promosyon malzemesi üretimi de yapabiliyor.

Öğrenciler ayrıca, sektörümüzün önemli bir katma değerli süreci olan boyama ve terbiyede de laboratuvarlarındaki makine ve teçhizatın kullanımını öğrenme fırsatı buluyor. Okullarımız tüm bu eğitim ve üretim faaliyetlerinin yanı sıra, Sektörel Mükemmeliyet

Merkezleri olarak belirlenen diğer okullar ve Zeytinburnu Mesleki Ve Teknik Anadolu Lisesi, Kağıthane Mesleki ve Teknik Anadolu Lisesi, Şişli Hamza Saruhan Mesleki Eğitim Merkezi gibi okullarla pek çok yurt içi ve yurt dışı proje ortaklıkları yürütüyor.

Markalaşmak kolay mı?

iodes

Tasarımlarını doğal kumaşlar, özellikle de ipek üzerine dijital baskı yoluyla işleyen Özyurtçu, desenlerinin arkasındaki hikâyeleri ve markalaşma sürecini anlattı.

YASEMİN BOZKURT

Athens Large Traveller

Bu sayımızda kendi markası "iodes"i kurarak 10 yıl içinde sektörde adından söz ettiren genç bir tasarımcıyı, İrem Özyurtçu'yu ağırladık.

"iodes" markası nasıl doğdu?

İodes markası, öğrencilik hayatım boyunca senelerce defter kenarlarına çizdiğim desenler sayesinde doğdu. O desenlerin renklenmiş halini kumaşların üzerinde görme hayaliyle başladı her şey.

"iodes" ne demek? İsmi belirlerken nereden ilham aldınız?

iodes aslında İrem Özyurtçu Design'dan geliyor, kulağa hep bir tanrıça ismi gibi gelmesi ise planlanmayan bir avantaj oldu. İsmi belirlerken aklımda çok fazla seçenek de yoktu açıkçası, yalnızca bu markaya özel, ruhunu taşıyan ve eşsiz bir isim olmasına çok dikkat ettim o süreçte. Ancak iodes isminin bu denli merak uyandırması bana da sürpriz oldu.

Koleksiyonlarınıza baktığımızda seyahatten fazlasıyla esinlendiğinizi görüyoruz. Solo Traveller, Soul Traveller gibi koleksiyon isimlerinin altında Amalfi, Athens, Ayvalık gibi alt başlıklar var. Markanız hep bu seyahat ilhamıyla mı tasarımlar üretecek?

Yollar bana her zaman ilham veriyor, şehirden uzaklaştıkça kafamın içinde yepyeni sayfalar açılıyor ve her seyahatimden yenilenmiş olarak evime dönüyorum. Bu ruhu yansıtabildiğim yeni ilhamlar da olur elbette ama sanırım yolculuk ve eve dönme temaları her zaman iodes'in bir parçası olmaya devam edecek.

Markanın kurucusu
İrem Özyurtçu

"Yollar bana her zaman ilham veriyor. Kalbimde hep çok özel olan iki yer var: Ayvalık ve Kapadokya."

Size en çok ilham veren yer neresi?

Tek bir yer söylemem imkânsız, benim için her seyahat ettiğim yerde mutlaka orayı özel kılan bir şey olur, kimsenin bakmadığı bir köşede bile bir ışığı görüp sayfalarca hikâyeye yazabilirim. Dolayısıyla tek bir yer söyleyemem ancak, kalbimde hep çok özel olan

iki yer Ayvalık ve Kapadokya. **Sinemaya tutkunuzun da star isimleriyle tasarımlarınıza yansıdığını görüyoruz. Markanızla sinema tutkunuz nasıl birleşti?**

İlk koleksiyonumda kullandığım isimler eski Hollywood yıldızlarına ait. O koleksiyonda ipek vual kullanmıştık, çok narin ve zarif bir kumaştır. Eski Hollywood yıldızlarının günümüzde pek rastlamadığımız zarafetiyle bu açıdan çok uyumlu oldu.

Kumaş tercihleriniz ne yönde oluyor? Türkiye'den hammadde temini yapabiliyor

musunuz?

Kumaş tercihim olabildiğince doğal kumaşlar üzerine oluyor, tabii sezondan sezona kullanım alanı olarak farklılık gösterse de ana koleksiyonlarımızda her zaman yüzde 100 ipek, koton-ipek ve yün-ipek kumaşları mutlaka kullanıyoruz. Türkiye, kumaş ve hammadde açısından bir cennet, dolayısıyla çalıştığım üreticilerin de destekleriyle mümkün mertebe hammaddelerimizi Türkiye'den temin ediyoruz.

Tasarımlarınızdaki illüstrasyonları kendiniz mi hazırlıyorsunuz? Tasarım sürecinde nasıl bir ekip çalışıyor?

Desenler önce kafamın içinde oluşmaya başlıyor, aslında biraz farklı ve manuel bir çalışma yöntemim var. Desenler gözümün önüne geldikçe yazıyorum, onu bir resim haline getirmek için çizgilerden önce kelimeleri kullanıyorum. Hem hikâyesini, hissettirdiklerini, kullanmak istediğim sembolleri hem de renk paletini ve o renk paletindeki tonların verdiği hissiyatı uzun uzun yazıyorum. Sonrasında ise bu deseni dijital ortama birlikte çalıştığım kişilerle aktarıyoruz. Aslında çizmiyorum, “yazıyorum” diyebiliriz.

Markanızı yaratırken bir hedef kitle belirlemiş miydiniz?

Kasıtlı olarak değilse de, kullandığımız kumaşlarla kendiliğinden bir hedef kitle belirlendi aslında. Bunu hiçbir zaman strateji haline getirmedik ve bu açıdan hedef kitleyi sıfatlandırmayı pek sevmiyorum ama maliyetler ve satış fiyatları odağımızı belirli bir yönde tuttu.

Amalfi Pantolon

“Yeni tasarımcıların tabii ki şansları çok yüksek, bu açıdan her zaman iyimser düşünüyorum. Biraz hayal gücüyle çok farklı noktalara gelinebiliyor.”

Ancak yine de daha kalpten cevap vermem gerekirse, desenlerde her zaman bir kadının hikâyesini, kendi yolculuğunda cesurca köklenebilmesini anlatmaya çalıştım; o yüzden benim için güç ve zarafetin aynı ruhta, savaşmadan var olabildiği tüm kadınlar iodes kadınıdır.

Tekstil derneklerine ve kurumlarına baktığımızda sık sık markalaşmanın önemine değindiklerini görüyoruz. Siz bu tek başına çıkmış biri olarak ne tür mücadeleler verdiniz?

Bu yolda tek başına olmak hem en büyük avantajım, aynı zamanda da en büyük dezavantajım oldu. Markalaşma süreci pes etmeden ilerlenilmesi gereken bir süreç, ben pes etme noktasına geldiğim dönemde ise durup ara vermenin daha mantıklı olacağına karar verdim çünkü markamdan vazgeçmek istemiyordum. İyi ki de bu şekilde karar vermişim, mücadeleye devam etmek için bazen bir süre geriye çekilmek gerekiyor. Maddi manevi çok zorlu bir süreç aslında markanın adını duyurmaktan tutun da üretime, satış noktalarına kadar sistemsiz/düzensiz aynı zamanda da maddi kaynağı olan herkesin aklına eseni yapabileceğini zannettiği bir sistem var. O yüzden kendi yolunu bulmak adına eğer imkan varsa bunu zamana yaymak ve çok agresif ilerlememek ama ne istediğini bilmek ve net adımlar atmak güzel bir çözüm diyebilirim.

Markanızı 2015 yılında kurdunuz. Yaklaşık 10 yıldır piyasanın içindesiniz. Markanızı tanıtmaya çalışırken neler yaşadınız?

10 yıldır ülkemiz çok ciddi

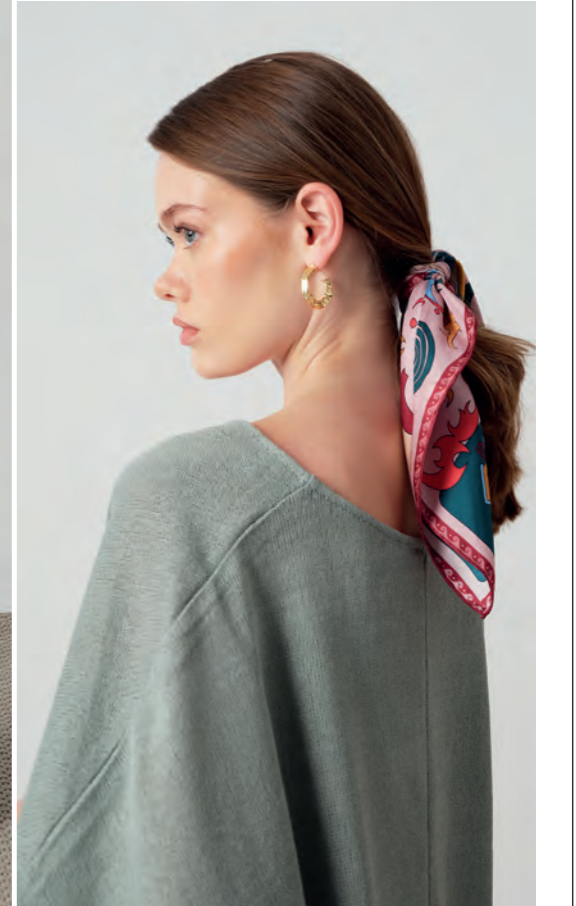
Athens Mini Traveller

Athens Pantolon

Ayvalık Mini Traveller

Amalfi Medium Traveller

sınavlardan geçti ve bu sınavların ilk vurduğu sektör her zaman lüks segment oluyor. En büyük zorluk başlı başına bu sürecin getirdiği sıkıntılar oldu diyebilirim. Gelişime kapalı kafa yapılarıyla uğraşmak da zorlu. Ancak ne istediğini bilip yavaş da olsa sağlam adımlar attığınız ve merkezinizde kaldığınız sürece bu zorluklardan sıyrılmak daha kolay oluyor.

Türkiye'de marka olabilmek için neler yapmak gerekiyor, sizce bu anlamda yeni tasarımcıların şansı var mı?

Tabii ki şansları çok yüksek, bu açıdan her zaman iyimser düşünüyorum. Biraz hayal gücüyle çok farklı noktalara gelinebiliyor.

“Desenler gözümün önüne geldikçe yazıyorum, onu bir resim haline getirmek için çizgilerden önce kelimeleri kullanıyorum.”

Yeni tasarımcıların bence acele etmemeleri ve umutsuzluğa kapılmamaları gerekiyor. Kendi yönlerini belirledikten sonra o yolda ilerlemek daha kolay ve anlamlı oluyor.

Şu an iodes'in markalaşma süreci nasıl gidiyor?

Neler yapıyorsunuz ve ettiklerinizin karşılığını alabiliyor musunuz?

Şuan iodes'in markalaşma süreci bana kalırsa gayet iyi gidiyor, biz bir topluluk oluşturmak adına adım atıyoruz her zaman ve stratejimizi de bu yönde belirliyoruz. Bu topluluğu oluştururken de kişilerin ününe veya gücüne bakmaktan ziyade hayattaki duruşuna, işini ne kadar severek yaptığına, ruhunun güzelliğine ve değer yargılarına

çok dikkat ediyoruz. Yaklaşık iki senedir de bu yönde adımlar atarak devam ediyoruz, bugün baktığımızda güzel bir iodes kadını topluluğu oluşturduğumuzu ve bunun her geçen gün büyüdüğünü söyleyebilirim.

Mağazalaşma hakkında ne düşünüyorsunuz? Size markalaşma yolunda bu gerekli bir adım mı, yoksa online'da da marka olunabilir mi?

İlk etapta hayır ama uzun vadede, marka kendinde o gücü hissettiğinde gerekli olduğunu düşünüyorum. Bir markanın karakterini yansıtması için sosyal mecralar her ne kadar çok yardımcı olsa da, insana dokunmak başka bir şey. Açtığımız mağaza sizin tüm değerlerinizi müşterinize filtresiz bir şekilde aktarabileceğiniz bir alan, ben çok kıymetli buluyorum o yüzden mağazalaşma adımını.

Genç bir marka yaratıcısı olarak kendinizi şu an girişimcilik dünyasının neresinde görüyorsunuz? Tekstil dünyasında yeni girişim planları olanlara neler önerirsiniz?

Girişimcilik derya deniz bir dünya, aslında kendimi orada çok çok ufak bir noktada görebilirim ancak, daha büyük bir yerde görmek de haddime değil diye düşünüyorum açıkçası. Her gün yeni bir şey öğrenip, gelişmek adına çalışıyorum ve bunun sonu hiçbir zaman gelmeyecek. Girişim planları olanlara da öncelikle bunu söyleyebilirim, her gün bir öncekinden daha iyi olmak için inanılmaz bir emek ve zaman sarf etmeleri gerektiğini hatta bunu bir gereklilikten ziyade kalpten gelen şekilde yapacaklarsa bu adımı atmalarını öneririm. Bir de her

“Perakende satış noktalarımız bu sezon ivme kazandı, Gizia Gate Home ve Mısırlı Triko, Bebek 25 gibi değerli noktalar, ulaşamadığımız kişilerle kısa zamanda buluşmamızı sağladı.”

Ayvalık Gömlek

zaman için o an akıllarına gelmeyen birkaç kalem masraf veya sorun çıkabileceğini, planlama ve strateji yaparken bunu bir oyun olarak görmenin onları çok rahatlatacağını düşünüyorum. Detaylarda kaybolunca hep bir adım geriye atıp büyük resmi görebilmek bana en iyi gelen şey oldu.

iodes'i geleceğe nasıl taşımak istiyorsunuz? Planlarınız neler?

Uzun vadeli hayallerim var elbet, ancak biz her zaman kısa vadeli plan yapıyoruz. Şu an için konuşursak ilk etapta daha öncekilerden farklı bir yaz koleksiyonuyla topluluğumuzu büyütmek ve sonrasında da showroomdan mağazaya geçiş yapmak ve o mağazanın da biraz sürprizli olması gibi bir gündemimiz var.

Şu anda ürünlerinizi hangi platformlarda pazarlıyorsunuz? Markanızın yurt içinde ve yurt dışında bilinirliği nasıl?

Tüm ağırlığımızı yurt içine vermiş durumdayız, online birkaç platformda olmakla birlikte kendi web sitemiz ön planda. Aynı şekilde misafirlerimizi showroom'umuzda ağırlamayı çok seviyoruz. Yine yurt içinde perakende satış noktalarımız bu sezon ivme kazandı, Gizia Gate Home ve Mısırlı Triko, Bebek 25 gibi değerli satış noktaları kısa zamanda ulaşamadığımız kişilerle buluşmamızı sağladı. Daha farklı bir satış noktası olarak da bu sene çıkardığımız seramik bardak koleksiyonumuz, Dolmabahçe Sarayı, Topkapı Sarayı ve Arkeoloji Müzesi gibi tarihi noktaların mağazalarında yer alıyor; bu da bizim için çok gurur verici oldu tabii.

2025 SEYAHAT TRENDLERİ

Gezmek artık eskisi gibi yeni yerler görmekten, sevdiğiniz destinasyonları keşfetmekten ibaret değil. Teknoloji, çevre bilinci ve bireysel sağlık gibi başlıklarla gezginler çok daha kişiselleştirilmiş seyahat deneyimleri yaşayabilecek. Dünyanın önde gelen seyahat markalarının ve tur operatörlerinin 2025'e dair seyahat öngörülerini de bunun kanıtı. Bakın, önümüzdeki dönemde ne tür seyahatler gündemimizde olacak?

Noktaturizm (Gece Turizmi)

“Seyahat ve gece” kelimeleri bir araya gelince, aklımıza ilk düşen sabahın ilk ışıklarına kadar süren eğlenceler olabilir. Ama bu başlıkla kastedilen o değil. Geç saatte açılan müzelerden, yakamozları izleyebileceğiniz plajlara, Kuzey Işıkları'nı izleyebileceğiniz lüks kamp deneyimlerine her şey gece seyahatinin durakları arasında yer alabilir. Şu sıralarda astrologlardan da sık sık duyduğumuz üzere, güneş aktivitesi 2025'te onlarca yılın en yüksek seviyesinde olacak. Böylece kutup ışıklarını izleme fırsatlarının da beraberinde gelmesi bekleniyor. Ödüllü İngiliz seyahat firması Trailfinders, Finlandiya'nın Laponya'sı ve Norveç'in Lofoten Adaları'nın yanı sıra Svalbard ve İzlanda'nın da görülmesi gereken başlıca yerler olduğunu belirtiyor.

Metaverse seyahati

Metaverse ve sanal gerçeklik (VR) ile bir yere fiziksel olarak gitmeden, sanal ortamlarda o yerin deneyimini yaşamak mümkün. Bu teknoloji, turizm dünyasına iki açıdan katkı sağlıyor. VR sayesinde gitmek istediğiniz yeri önce sanal ortamda keşfedip, gerçekten gitmek isteyip istemediğinizi anlayabilirsiniz. İkincisi ve daha önemlisi ise özellikle engelli ya da seyahat zorluğu yaşayan bireyler için sunduğu keşif fırsatı. Bu tür kişilerin adeta ışınlanmış gibi, dünyanın öbür ucuna gidip, yerlerinden kımıldamadan tarihi mekânları ziyaret etmeleri ve kültürel deneyimler yaşamaları mümkün.

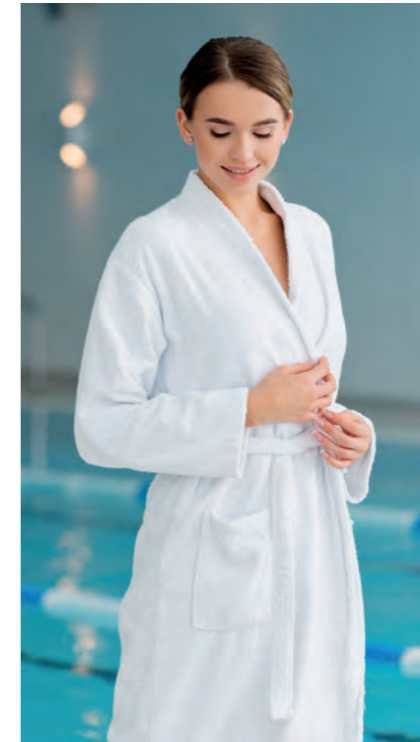
Sakin ve yavaş tatiller

Yavaş yaşam, yavaş şehir gibi kavramlar hayatımıza gireli çok oldu. Ancak bu yavaşlığın tam olarak hayatımıza yansımaları o kadar da kolay olmuyor. Dünya Sağlık Örgütü'nün, özellikle trafikten kaynaklanan gürültü kirliliğini hastahkların ikinci en önemli nedeni olarak değerlendiren bir raporunun ardından, gürültü özellikle odak noktası haline geldi. Büyük şehirlerdeki karmaşadan ve gürültüden kaçış arayışı sessiz ve huzur dolu destinasyonları her geçen gün daha popüler hale getiriyor. Hızdan ve gürültüden uzak, gezdiğiniz yerin, yediğiniz yemeğin tadını çıkararak yapılan seyahatler son zamanların gözdesi. Yavaş seyahat trendinin içine kara yolu, tren veya bisiklet gibi uçağa göre daha yavaş araçlarla ulaşımı sağlamak da giriyor. Sessizliğin ve yavaşlığın sizi nasıl şarj edeceğini düşünün.

Tatil romantizminin dönüşü

Dijitalleşmedeki artış, özellikle ilişkiler konusu olduğunda dijital tükenmişliğin de artmasına neden oldu. 2024 Forbes Health araştırmasına göre Z kuşağının yüzde 79'u çevrimiçi randevulardan yorulmuş hissediyor. Peki sorun nasıl çözülür? Globetrender ve Amadeus'un seyahat trendleri raporunda, yılın beş önemli tahmininden biri olarak gerçek hayatta yeni insanlarla tanışmaya ilişkin bir bölüm yer alıyor. Tatil aşkı yaşasanız da yaşamasanız da, artan grup ve yalnız seyahat fırsatlarıyla dostluğun yeşerebileceği bir gezi bulmak her zamankinden daha kolay.

Sağlık seyahati: Vücut ve zihin için tatil

Pandemi sonrası artan sağlık bilinciyle birlikte, sağlığa ve iyi hissetmeye odaklı tatiller popülerleşiyor. 2025'te bu trendin daha da ivme kazanması bekleniyor. Sağlıklı yaşam, yoga, meditasyon ve wellness tatilleri, gezginlerin ruhsal ve fiziksel sağlıklarına önem verdikleri seyahatlerde en çok tercih edilen başlıklar arasında olacak. Bunun yanı sıra, psikolojik sağlık da öne çıkacak. Artan stres, kaygı ve dijital yorgunluk, gezginleri mental rahatlatma ve dijital detoks yapmak için yeni tatil rotalarına yönlendirecek. Doğal ortamlar, spa terapileri ve zihin açıcı aktiviteler, seyahatin temel bileşenlerine dönüşecek.

Konserlerin izinde

Ünlü sanatçıların ve grupların dünya turları her zaman ses getirir ama ulaşımın kolaylaşmasıyla artık kimse, "şu sanatçı benim ülkeme gelsin" diye beklemiyor. Bunun yerine konserin olacağı yeri tatiline dâhil ediyor. Bir taşla iki kuş! Coldplay'in konser dinamiklerini değiştiren dünya turu bunda özellikle etkili oldu desek, sanırız haksızlık etmeyiz. Bu yıl 1990'ların ikonik isimleri Oasis ve Eminem de dünya turuna başlıyor. Turizm sektörü, bu trendi sadece konser sevdası olarak değerlendirmiyor bunun aynı zamanda bir nostalji tutkusu olduğunun da altını çiziyor.

Yapay zekâ ile kişiselleştirilmiş seyahatler

Evet yapay zekâ (AI) her alana olduğu gibi seyahatlere de el attı. Seyahat teknolojisi şirketi Amadeus, müşterilerinin neredeyse yüzde 50'sinin üretken yapay zekâyı öncelik vermeyi planladığını tespit etti. Peki yapay zekâ bu noktada nasıl devreye girecek? Beklenti şu yönde: Yapay zekâ ve otomasyon teknolojileri, 2025'te seyahate dair tüm süreçleri daha kişiselleştirilmiş ve verimli hale getirecek. Akıllı seyahat asistanları, kullanıcıların tercihlerine göre önerilerde bulunarak, otel ve uçuş rezervasyonlarından yemek menülerine kadar her şeyin özel olarak planlanmasını sağlayacak. AI destekli uygulamaların, gezginin sağlık verilerini analiz edebilecek olması da kişiselleştirmenin bir başka ayağı. Bu uygulamalar gezginlerin sağlık durumlarını analiz ederek, seyahat sırasında hangi iklimin ve aktivitelerin uygun olacağını analiz edebilir. Doğru ve detaylı veri girişiyle yapay zekânın size özel dikilmiş bir kıyafet gibi seyahatinizi tasarlaması gayet sıradan bir hizmete dönüşebilir.

Doğayla kol kola tasarımlar

Yoğun şehir hayatlarında geçirdiğimiz sıkışık zamanlar, doğaya hasretimizi sürekli artırıyor. Turizmde konaklama seçenekleri de bu taleple doğru orantılı şekilde gelişiyor. Doğayla bütünleşen mimarinin temelini oluşturan biyofilik tasarım her zamankinden fazla karşımıza çıkacak gibi. Yüksek binaların yerine doğal malzemelerle yapılan, doğayla iç içe yaşam alanları ve oteller, gezginlere daha huzurlu ve sağlıklı bir konaklama deneyim sunmayı hedefliyor. Ağaç evler, yer altı oteller, denizin üzerindeki iskelelere yerleştirilen bungalovlar ve doğayla iç içe geçen tüm mimari tasarımlar, gezginlerin konaklama tercihlerinde yeni standartlar oluşturuyor. Konaklamanın yanı sıra, doğal yaşamın içinde vakit geçirmek isteyen gezginlere özel sağlık programları, meditasyon alanları ve ekolojik aktiviteler de bu deneyime eklenebiliyor. Özellikle aileler, çocuklarının doğayla daha çok zaman geçirmesi için bu tür tatillere yönelebiliyor.

Gurur ve Ön Yargı* (*gibi bir şey)

TIYATRO

Edebiyat ve sinema severler Jane Austen'in 1813 tarihli Gurur ve Ön yargı (Pride and Prejudice) romanını iyi bilir. Bu klasik eser Isobel McArthur tarafından komediye çevrildi ve ülkemizde de DOT'un sanat yönetmeni Murat Daltaban'ın yönetmenliğinde sahnelenmeye başladı. Eserdeki aşkı, bu kez hizmetlilerin gözünden anlatılıyor. Birce Akalay, Özge Özberk, Nergis Öztürk, Ayşegül Uraz ve Kardelen Arpacı'nın yer aldığı oyun, Austen'in zarif dünyasını baştan aşağı sarsıp, bu klasik esere yepyeni bir yorum getiriyor. Kaçırılmak istemeyenler için temsil alternatifleri aşağıda:
14/26 Şubat, 11/21 Mart, İstanbul
24 Şubat Ankara - 27 Şubat:Bursa
1.870-2.090 TL passo.com.tr

Emel Sayın

Onun enerjisiyle, sesiyle, şarkılarıyla, hikâyeleriyle buluşmak her şeyin çok güzel olduğu bir döneme, bir yere ışınlanmak gibi... Sahneye çıkar çıkmaz seyircileri büyülemeye başlayan Emel Sayın tam da Kadınlar Günü'nde sahne alıyor. İster kız kıza gidin, isterseniz sevdiğiniz bir kadına şahane bir Emel Sayın konseri hediye edin. Unutulmaz bir gün yaşayacağınız kesin.

8 Mart, Zorlu PSM, 21:00, 1.000-2.500 TL passo.com.tr

KONSER

Sıla ile Sevgililer Günü

KONSER

Aşk şarkılarının sevilen sesi Sıla Gençoğlu, 14 Şubat Sevgililer Günü'nde Fenerbahçe Ülker Sports Arena'da yaklaşık 10 bin kişiyle buluşacak. Bu kadar kalabalık bir ortamda, herkesin bir ağızdan Sıla'nın aşk şarkılarına eşlik ettiğini bir düşünün! Sıla, repertuarından, sahne ve ışık tasarımına kadar yenilediği şovunun lansmanını da aynı akşam yapacak.
14 Şubat, Fenerbahçe Ülker Sports Arena, 21.00, 920-3.162 TL
biletix.com

Maria

Ünlü opera sanatçısı Maria Callas'ın hayatını konu olan Maria, 2 Şubat'ta vizyonda. Callas'ı Angelina Jolie'nin canlandırdığı filmde, Haluk Bilginer de Yunan armatör Aristoteles Onassis'i canlandırıyor. Onassis, Callas ile inişli çıkışlı ilişkisinin ardından Jackie Kennedy ile evlenmiş olsa da, opera sanatçısıyla bağı hiçbir zaman kopmadı.

SERGI

Tat ve Sanat

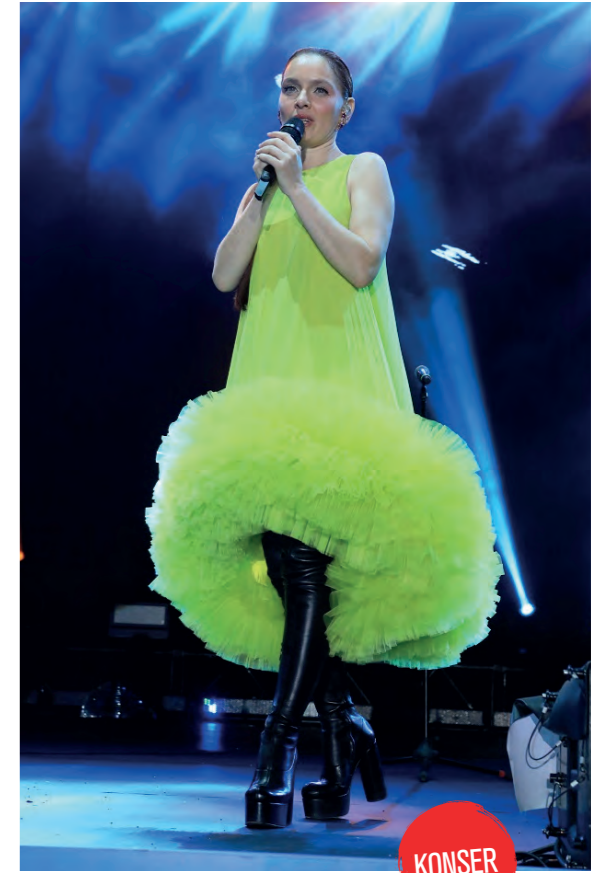
Türkiye İş Bankası Resim Heykel Müzesi'nin sergisi 'Tat ve Sanat: Lezzetli Resimler'de Şeker Ahmet Paşa'dan Bedri Rahmi Eyüboğlu'na 90 sanatçıya ait 200'den fazla sanat eseri yer alıyor. Sergi, adından da tahmin edilebileceği gibi meyve ve sebze natürlülerinden sofralara, resim sanatındaki tatlara ve yemeklere odaklanıyor. Küratörlüğünü, Prof. Dr. Gül İrepoğlu'nun yaptığı sergi, yiyecek ve ikram evreninin görsel belleğimizde nasıl şekillendiğini düşünmeye davet ediyor. Yemek, sofa ve sanat aşkı bir arada!
25 Eylül 2025'e dek pazartesi hariç ziyaret edilebilir, Resim Heykel Müzesi, ücretsiz

KONSER

Guns N' Roses

Efsane rock grubu Guns N' Roses 32 yıl aradan sonra stadyum konseri için İstanbul'a geliyor. Grup, tam kadro olarak orijinal üyeleriyle BKM organizasyonu ile İstanbul BJK Tüpraş Stadyumu'nda sahne alacak. Bu büyük buluşmanın tarihi 2 Haziran. Evet daha aylar var ama, Guns N' Roses konserine bilet bulmanın zor olacağını göz önünde bulundurup, erken harekete geçmeniz fayda var. Daha önce 1993'te İstanbul'da stadyum konseri veren grupla yeniden buluşmak hiç kuşkusuz bir nesil için büyük önem taşıyor. Grup; Axl Rose (vokal, piyano), Duff McKagan (bas) ve Slash'ten (lead gitar) oluşuyor. Sweet Child O' Mine, November Rain, Knockin on Heavens Door, Paradise City, Don't Cry gibi ikonik şarkıların İstanbul semalarına karışacağı gecede olmak, grubun hayranları için yine tarihi atılan bir imza olacak.
2 Haziran, İstanbul BJK Tüpraş Stadyumu, 21.00, 6.250-16.700 TL
passo.com.tr

KONSER

Nil Karaibrahimgil

Onu konserlerde sık sık görmek mümkün olmuyor. Bu fırsatı kaçırmayın! Yıllardır yaptığı hemen her şarkı dillere dolanan, sahne performansı ve kostümleriyle ayrıca fark yaratan müziğin 'Özgür Kız'ı Nil Karaibrahimgil, tatlı sesiyle dinleyenleriyle buluşmaya geliyor.
26 Şubat, JJ Arena, 21:00, 684-1.140 TL
bubilet.com.tr

Resimli Pazarlama Kitabı

Yazarlar: Çiğdem Öztabak & Belen Bakar

KİTAP

Kafasında girişimcilik projesi olanlar için eğlenceli bir rehber: 20 yılı aşkın ürün pazarlaması ve pazarlama iletişimi deneyimine sahip Çiğdem Öztabak ve dijital pazarlama uzmanı Belen Bakar bir araya geldi ve ortaya Resimli Pazarlama Kitabı çıktı. Kitap özellikle girişimciler, start up çalışanları, pazarlama ekipleri ve ajanslar için hazırlanan hazırlandı. Öğrenmenin yanına eğlenceyi de eklemek isteyenlerdenseniz aradığınız yerdesiniz.

How did the textile sector pass through 2024, how does it look at 2025?

2024 was a difficult year for the textile sector, one of Türkiye's leading sectors. Reasons such as the increase in energy costs, fluctuations in raw material prices, logistics problems, disruptions in the supply chain, the competition race, and the global weakening of the economy brought about the struggle.

After a year of various difficulties, the sector maintains its hopes for 2025. It is estimated that the transition to renewable energy sources and energy efficiency projects will ease the sector in the new year. Sector representatives who share their predictions for 2025 say that hopes are in the second half of the year. The leaders of the Turkish textile industry have listed their evaluations of the past year and their outlook for the coming year for our magazine.

MUSTAFA GÜLTEPE
Director of Türkiye Exporters Assembly (TIM)

The slow demand in global markets had a negative impact on our exports. However, the real problem stemmed from our loss of competitiveness, because production costs in Türkiye are very high. In terms of dollar, Türkiye is 40-50 % more expensive than our competitors in Asia and 15-20 % more expensive than some countries in Europe. Since we cannot keep up with our prices in many sectors, we are losing our competitiveness day by day. There is

no solution for exporters in the short term other than balancing input costs and exchange rates. We hope that these problems will be overcome by 2025. If the obstacles that slow us down are removed, we can confidently run towards the 280 billion dollar target in 2025. We have a target of 375 billion dollars in goods and 200 billion dollars in services exports in 2028. In order to achieve these goals, we must be able to grow our exports by double digits every year.

AHMET ÖKSÜZ

Istanbul Textile and Raw Materials Exporters Association (ITHIB) Chairman of the Board

Unfortunately, the year 2024 was a negative year for our sector, as it was for many other sectors.

The main reason behind the negativity was the global recession. There was a 20% loss in the world's largest textile markets such as the EU and the US. Despite this, we are happy to maintain our market share in these geographies at least. There were serious increases in our costs in foreign currency. Especially due to the impact

Ahmet Öksüz

of the global contraction, our sector could not and cannot reflect these cost increases in its prices. The increase in the exchange rate in 2024 well below inflation and wage increases, has seriously increased our costs. We assume that, the end of global contraction and recession in 2025 will have positive effects on Turkish textile industry. We predict that our textile and ready-to-wear sectors will close 2025 with a production volume of over 80 billion dollars. The important thing is to keep our companies alive with valuable projects for our country and our exports. Therefore, we continue to work with determination and perseverance in line with our sustainable export goals.

MUSTAFA DENİZER

ITMF Vice President, TTEA Board Member, Diktaş CEO

2024 was actually a very difficult year for all sectors, but we experienced a year of great losses, especially for the textile sector. We do

not have much expectation for the first six months of 2025, but after September we may see a light at the end of the tunnel again.

Mustafa Denizler

It seems that political and policy developments will not affect Türkiye much in 2025, because the waters have calmed down a bit in both Syria and Gaza. Therefore, Europe will also enter a slight recovery process in the second half of 2025. I think Turkish companies will not lose much blood in this process. With the decrease in inflation, we have the possibility of returning to the old levels of market dominance. I also think that there will not be an excessively oppressive policy on the dollar afterwards. With the dollar exchange rate going up, Türkiye can once again become an advantageous competitive position.

PINAR TAŞDELEN ENGİN
President of Uludağ Textile Exporters' Association (UTİB)

For the textile and raw materials sector, 2024 was a period in which the effects of global and local economic developments were seen greatly. As UTİB, we completed 2024 with approximately 1 billion 300 million dollars of exports, similar to the previous year. This value is parallel to the same period last year. Looking at 2025, although it is not easy, we are targeting a 5% export growth for our sector. We believe that in order to achieve this goal, state support should be increased, exchange rate policies should be structured in a way that is friendly to producers and exporters, and

regulations should be made in energy and labor costs. Providing appropriate financing opportunities, especially for our SMEs, is of critical importance for our sector to survive and maintain sustainable growth. Today, we are the world's sixth largest textile exporter. Despite the problems we have encountered in the past period, we have full confidence that we will maintain this position and take it even further and reach our goal of becoming third in the world. As UTİB, we continue our work with determination to contribute to the sector and increase the competitiveness of our members.

ADİL NALBANT

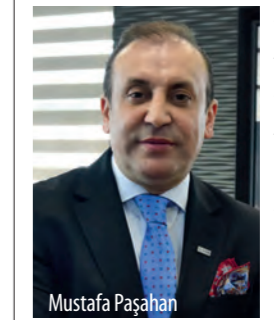
Director of Textile Machinery and Accessories Industrialists Association (TEMSAD)

The contraction experienced by the textile sector in target markets had a negative impact on our textile machinery exports in 2023, but our sector, which achieved market diversity in 2024, managed to increase its exports. When it comes to 2025, it is obvious that the global slowdown and the macroeconomic problems in our country will take time to come to an end. The movement in the textile sector is determined by the preferences and orientations of global buyers. In this context, green transformation and sustainability issues will continue to be the main agenda items for our textile sector.

In the upcoming period; we have full faith that the future of our sector will be bright in the new balance and order. If we can increase the protectionist

measures in our favor in the short term and fully fight against unfair competition in the face of the ruthless competition of China and Far Eastern countries, we will increase our power even more.

MUSTAFA PAŞAHAN

Istanbul Apparel Exporters' Association (IHKIB) Vice President

2024, which is generally a difficult

year for our exports, has been much more difficult for labor-intensive sectors such as ready-made clothing and apparel. The fact that demand in global markets has been slow for two years has certainly had an impact on our difficulty. But the real problem stems from the widening gap between costs and exchange rates in our country. In the current course, I have to say that the first half of 2025 will also be difficult. In the short term, two steps need to be taken for recovery. First, the exchange rate should move parallel to input costs. In addition, the additional taxes applied to raw material imports and the reference price need to be reviewed. On the other hand, we also evaluate that it is important to increase employment incentives and supports for labor-intensive sectors, including ready-made clothing and apparel. Otherwise, our ready-made clothing and apparel exports in 2025 will not reach the levels we desire. In light of the evaluations we made at our Ready-made Clothing and Apparel Sector Board, we predict that our 2025 exports will be around 19 billion dollars in the optimistic scenario.

WOOL INDUSTRY MEETS IN ISTANBUL

Bringing together wool fiber and wool textile stakeholders from all over the world, the 2024 Round Table Meeting of the International Woolen Textiles Organization (IWTO) was held in Istanbul on 27-28 November, hosted by the Turkish Textile Employers' Association.

After the large-scale IWTO Annual Congress in 1993 and the Round Table Meeting in 2015, IWTO convened again in Istanbul in 2024. More than 80 wool industry leaders and experts from 26 countries came together to explore the potential of wool in producing sustainable and innovative solutions in textile production.

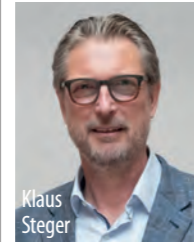
The share of wool, one of the oldest known textile raw materials in the world, in textile-ready-to-wear and home textile production has gradually decreased over the years, not only in Türkiye but also all over the world.

Wool constitutes only 1% of the approximately 115 million tons of fiber used annually in textile production on a global scale, that is, only about 1 million tons. On the other hand, wool has a very good reputation among consumers due to its positive effects on human health and comfort. IWTO is trying to bring wool back to its rightful place in the textile world with public relations activities and scientific research, especially The Wool Campaign, which is carried out under the patronage of King Charles III of England. Collective advertising campaigns, knitting events in schools

are among interesting activities of IWTO and its member organizations. Some highlights from the keynote speakers of the meeting are as follows:

IWTO President Klaus Steger

Klaus Steger

"We are changing the way the world sees wool. We are experiencing a comeback, a paradigm shift in wool these days.

From groundbreaking developments in dyeing, finishing and weaving to Woolmark's pioneering Nature+ initiative, we are not only reducing our environmental footprint, we are also actively contributing to improving our planet."

Director of The Woolmark Company John Roberts

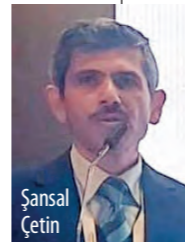
"At Woolmark we go beyond 'net zero' and look towards 'nature positive'. We consider natural fibers as an important part of

John Roberts

the fashion and textile supply chain, contributing to a 'nature positive' future, meeting consumers' demands for authenticity and transparency, and supporting brands' long-term goals and compliance with legal regulations. Wool stands out as a very suitable part of this solution."

Şansal Çetin (Bahariye Mensucat), IWTO Executive Committee TTEA

Şansal Çetin

This meeting was an excellent opportunity for Turkish woolen textile manufacturers to come together with their international stakeholders. The fact that the Green Book draft activities, which were prepared to ensure that the work carried out within the European Union on the classification of fiber in terms of sustainability could be done more fairly in terms of natural fibers, was held in Istanbul increased the importance of the meeting even more. The final version of the study is planned to be shared at the Wool Congress to be held in Lille, France on May 20-22, 2025.

**Türkiye
Tekstil Sanayii İşverenleri
Sendikası**

Metrocity A Ofis Blok Büyükdere Cad. No: 171 K: 19 34330 1. Levent - İstanbul
Tel: (0212) 344 07 77 (Pbx) Fax: (0212) 344 07 66-67
www.tekstilisveren.org.tr info@tekstilisveren.org.tr